

ՀՅԳ. ՔԱՐՈՉՉԱԿԱՆ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԸ

ՀԱՐԻՐԻ ՇԱՐՈՒՆԱԿԵՑ ԻՐ ԽՈՐՀՐԴԱՅՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԵՐԵՍՓՈԽԱՆԱԿԱՆ ՊԼՈՔՆԵՐՈՒՆ ՀԵՏ

Կառավարության կազմության յանձնառությունը ստանձնած վարչապետ Սաատ Յարիրի երկ խորհրդարանին մեջ շարունակեց ոչ պարտադիր խորհրդակցությունները, որոնց ծիրին մեջ ընդունեց Ղովմի կուսակցության երեսփոխանական պլոքը:

Հանդիպումն ետք պլոքին անունով խօսք առաւ երեսփոխան Սաատ Յարտան, որ նկատել տուաւ, թէ Յարիրի նշած է, որ իմք սրտբաց կ'ընդունի որեւէ արաբական երկրի հետ յարաբերութիւններ ունենալ, ներառեալ Սուրիոյ հետ:

Հարիրի ընդունեց երեսփոխան Նէյա Թուլէյմին, որ խորհրդակցութիւններէն ետք մեկնեցաւ առանց յայտարարութիւն կատարելու:

Իր կարգին երեսփոխան Ռոպեր Ֆատել վարչապետին հետ կատարեց իր խորհրդակցութիւնները եւ կոչ ուղղեց, որ նոր կազմուելիք կառավարութիւնը հիւսիսային Լիբանանի մեջ բարգաւաճման ծրագիրներ գործադրէ:

Սաատ Յարիրի երկոյեան ժամը 5:00-ին շարունակեց կառավարության կազմութեան ոչ պարտադիր խորհրդակցութիւնները, որոնց ծիրին մեջ հանդիպումներ ունեցաւ Զօրակցութիւն եւ Ազատ որոշում երեսփոխանական պլոքներուն, ինչպէս նաեւ Պաաս կուսակցութեան պլոքին հետ:

Զօրակցութիւն երեսփոխանական պլոքին անունով երեսփոխան Սիմէտ Քարամէ շեշտեց պլոքին առանց նախապայմանի զօրակցութիւնը Հարիրիի: Ան աւելցուց, որ ներկայ խորհրդակցութիւնները բաւական տարբեր են նախորդէն:

Պաաս կուսակցութեան երեսփոխան Ասեմ Քանսօ Յարիրիի հետ իր հանդիպումէն ետք յայտնեց, որ խորհրդակցութիւնները կեդրոնացած են Լիբանանը յուզող գրեթէ բոլոր հարցերուն վրայ:

Քանսօ ըսաւ, թէ Հարիրիին պահանջած են երեսփոխանական ընտրութիւններու յատուկ նոր օրէնք մը մշակել՝ հիմնուելով համաձայնական գրութեան վրայ:

Ազատ որոշում պլոքին անունով խօսք առաւ երեսփոխան Սիշէ Ֆարաւան, որ նկատել տուաւ, թէ իրենք համաձայն են արաբական յարաբերութիւնները բարելաւելու իրականութեան:

Անդրադառնալով ուժային մախարարութիւններուն Ֆարաւան մարդեց, որ չստեղծուի այնպիսի տպաւորութիւն մը, թէ Լիբանանի մեջ կան համայնքներ, որոնք ուժային են, իսկ ոմանք ոչ, որովհետեւ այդ մէկը վիրաւորական է:

Հարիրի ընդունեց նաեւ երեսփոխան Տորի Շամունը: Հանդիպումներուն աւարտէն ետք Հարիրի նշեց, որ խորհրդակցութիւնները լաւ եւ զրական մթնոլորտի մէջ ընթացած են:

●ՆՇԵՆԸ. որ մինչ Հարիրի կառավարութեան կազմութեան խորհրդակցութիւնները կը կատարէր. Լիբանանի մեջ Թուրքիոյ դեսպան Սերտար Քելքե այցելեց խորհրդարան. ուր հանդիպում մը ունեցաւ Հաւատարմութիւն դիմադրութեան երեսփոխանական պլոքի անդամ Նաուաֆ Մուսաուիի հետ:

Հանդիպումէն ետք հրապարակուեցաւ միացեալ հաղորդագրութիւն մը, որուն մեջ նշուեցաւ, թէ քննարկուած են պաղեստինցիներուն եւ լիբանանցիներուն դէմ խարայելեան բռնարարները, ինչպէս նաեւ Մուսաուի շեշտած է, թէ լիբանանեան ընդդիմութիւնը կառչած կը մնայ 15 + 10 + 5 տարագին հիման վրայ կազմուելիք ազգային միասնակցութեան կառավարութեան կազմութեան պահանջին:

ՓՈՓՈԽՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԲԱՐԵԿԱՐԳՈՒՄ ...

Շարունակուած Ա. Էջէն

Հանդիպումին նպատակն էր վերանշանակուած վարչապետ Սաատ Յարիրիի հետ հիմնադրաբար օրուան հանդիպումին նախօրեակին քննարկումներ կատարել համախմբումը բաղկացնող քաղաքական ուժերուն միջեւ:

Ընդարձակ այս հանդիպումը, որ ամսական դրութեամբ պիտի կատարուի, քննարկեց կառավարութեան կազմութեան գործընթացին կապուած հարցեր: Հանդիպումէն ետք զօր. Աուն նշեց, որ խորհրդակցութիւնը բանակցելու դրութիւն մըն է, որուն աւարտին կան համաձայնութիւն կը գոյացուի եւ կան ալ գծողութիւն կ'ըլլայ, սակայն կարելի չէ անհատական եւ միակողմանի որոշումներ տալ:

«Եթէ խորհրդակցութիւններուն աւարտին համաձայնութիւն չգոյանայ, ապա միակողմանի որոշում կը տրուի եւ կարելի չ'ըլլար ազգային միասնակցութեան կառավարութիւն կազմել», ըսաւ ան:

Զօր. Աուն աւելցուց, որ համախմբումը սրտբաց կը գործակցի վարչապետին հետ, որպէսզի ներդաշնակ եւ հզօր կառավարութիւն մը կազմուի:

«Մենք կը հաւատանք, որ նշանակուած վարչապետը օգաշուն է. ան է, որ կը ճշդէ խորհրդակցութիւններուն ոճը եւ ձեւը, ինչպէս նաեւ կը պատասխանէ այն հարցումներուն, որոնք լուսաբանութեան կարիքը ունին», ըսաւ ան:

Զօր. Աուն ընդգծեց, որ Սուրիոյ մախազահին հանդիպումը Սեւտական Արաբիոյ թագաւորին հետ լիբանանեան ներքին թնճուկը չի լուծեր, որովհետեւ լիբանանեան պետութեան աշխատանքները վարելու պարագային կայ մաֆիական մտածողութիւն եւ գործելակերպ: «Իսկ Լիբանանի համար արտաքին հիմնական վտանգը կը կազմէ պաղեստինցի գաղթականները երկրին մեջ բնակեցնելու միտումը եւ գործնական քայլերը», եզրափակեց զօր. Աուն:

ԼԻԲԱՆԱՆԵԱՆ ՄԱՄՈՒԼԸ Կ'ԱՆԴՐԱԳԱՌՆԱՅ ՎԱՐՉԱՊԵՏ ՀԱՐԻՐԻԻ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՐԵՍՓՈԽԱՆԱԿԱՆ ՊԼՈՔԻՆ ՄԻՋԵՒ ԿԱՅԱՅԱԾ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄԻՆ

Լիբանանի կառավարութեան կազմութեան առումով վերանշանակուած վարչապետ Սաատ Յարիրիի եւ երեսփոխանական պլոքներուն միջեւ կատարուող ոչ պարտադիր խորհրդակցութիւնները դարձած են լիբանանեան մամուլին կողմէ արծարծուած հիմնական ճիւղը:

Երկուսն լիբանանեան օրաթերթերը անդրադարձած են Հարիրիի կատարած խորհրդակցութիւններուն, որոնց մաս կազմեց նաեւ Հայկական երեսփոխանական պլոքը:

Լիբանանեան օրաթերթերը այդ խորհրդակցութիւններուն հետեւեալ ձեւով կ'անդրադառնան.

«Հարիրի ընդունեալ է Հայկական երեսփոխանական պլոքը, որուն մաս կը կազմեն երեսփոխաններ Յակոբ Բագրատունի եւ Արթուր Նազարեան:

«Հարիրիի հետ հանդիպումէն ետք, Հայկական երեսփոխանական պլոքի ներկայացուցիչ Յակոբ Բագրատունի նշած է, թէ Հարիրիի հետ հանդիպումը ընթացած է առաւելագոյն չափով դրական մթնոլորտի մէջ: Ան ըսած է, որ Հարիրիի հետ իրենք քննարկած են կառավարութեան կազմութեան գործընթացին վերաբերող բոլոր հարցերը, սկսեալ կառավարութեան կազմութեան տարագէն մինչեւ այլ մանրամասնութիւններ:

«Կարեւորագոյն իրականութիւնը այն է, որ վարչապետ Հարիրի համոզուած է, թէ Լիբանանի կառավարութիւնը պէտք է ըլլայ ազգային միասնակցութեան կառավարութիւն, կառավարութիւն մը, որ կ'ընդգրկէ երկրին մէջ գործող բոլոր քաղաքական ուժերը», նշած է ան:

«3. Բագրատունի յայտնած է նաեւ, որ Հարիրիի հետ քննարկած են շարք մը այլ հարցեր, որոնց շարքին փտածութեան դէմ պայքարելու եւ լիբանանեան բանակը զինելու ու հզօրացնելու անհրաժեշտութիւնը: Ան աւելցուցած է, որ երկրին զինուորական եւ ապահովական ուժերը անրապաշտելու իրականութեան եւ այդ ծիրին մէջ բոլոր քաղաքացիներուն բերելիք մասնակցութեան ու ստանձնելիք պատասխանատուութեան կարեւորութիւնը շեշտուած են հանդիպումին ընթացքին:

«Կը կարծեմ, որ այս խորհրդակցութիւնները շատ կարեւոր են եւ անոնք երբեք չեն մնան ընտրող խորհրդակցութիւններուն. անոնք յուստդիչ են ազգային միասնակցութեան կառավարութիւնը մը կազմելու միտումով». շեշտած է ան եւ աւելցուցած. որ խորհրդակցութիւնները պիտի երկարին նաեւ չորեքշաբթի եւ հինգշաբթի օրերուն վրայ հիմնուելով երեսփոխանական պլոքներուն կողմէ կրկին տեսնուելու փափաքին վրայ:

«Պատասխանելով լրագրողներուն հարցումներուն 3. Բագրատունի յայտնած է, որ վարչապետը լուրջ, պատասխանատու եւ յարատեւող աշխատանքի գործ կը դնէ եւ ամենէն մօտիկ ապագային կը ջանայ կազմել կառավարութիւնը:

«Սաատ Յարիրիի եւ Ազգային ազատ հոսանք կուսակցութեան միջեւ յարաբերութիւնները բարելաւելու ՅՅԴ-ի հաւանական դերակատարութեան մասին հարցումի մը պատասխանելով 3. Բագրատունի ընդգծած է, որ Հայկական երեսփոխանական պլոքը համոզումով առաջադրած է Սաատ Յարիրիի անունը վարչապետի նշանակման խորհրդակցութիւններուն ընթացքին: «Մենք երրորդ անգամ ըլլալով առաջադրեցինք Սաատ Յարիրիի անունը, որովհետեւ այս հանգրուանին մենք գայն կը նկատենք առակ անձնաւորութիւնը ազգային միասնակցութեան կառավարութիւն մը կազմելու առումով: Կը հաւատանք, որ ան կ'ընայ ստանձնել այս պատասխանատուութիւնը եւ ան սիւնին համայնքին մօտ կը վայելէ մեծ ժողովրդականութիւն: Իսկ ինչ կը վերաբերի մեր միջնորդի դերակատարութեան հաւանականութեան, մեր անկեղծ կարծիքով կ'ըսենք, թէ զօր. Սիշէ Աուն միջնորդութեան կարիք չունի, որովհետեւ ան իր փափաքած ժամուն կ'ընայ հանդիպիլ եւ խորհրդակցիլ Հարիրիի հետ: Սակայն եթէ մնան դերակատարութեան կարիքը կայ, ապա մենք պատրաստ ենք», եզրափակեց 3. Բագրատունի:

ՆՇԱՆՈՒԱԾ

ԱՐՄԻԿ

ՏԱԳԵՍԵԱՆ

ԸՆԴ

ՐԱՅՖԻ

ԱԼԵՔՍԱՆԵԱՆ

26 սեպտեմբեր, 2009

Պէյրուք

ԲԱՆԻՏԱՌՈՐՈՒԱԾ

Տէր եւ փիկին

Րաֆֆի եւ Փաքալ

Խալոյեան

բախտաւորուած են

առջինեկ մանչ

զաւակով մը

ՍԱԳՕ

28 սեպտեմբեր, 2009

Պէյրուք

ԼԻԲԱՆԱՆԵԱՆ ԿԱՐԾ ԼՈՒՐԵՐ

●ԻՍՐԱՅԷԼԵԱՆ օդուժի 6 օդանաւեր երեկոյեան թռիչքներ կատարեցին Սուրի եւ Պընթ ժայլի վերել. անոնք արծակեցին ջերմութեան փուչիկներ:

●«ԷՆ. ՊԻ. ԷՆ.» պատկերասփիւռի կայանը հաղորդեց, որ Լիբանանի կառավարութեան կազմութեան խորհրդակցութիւններէն ետք, տակաւին յստակ չէ, թէ կառավարութիւնը ի՞նչ տարագի հիման վրայ պիտի կազմուի:

●ՄԱՐՈՂԻՆԵՐՈՒ Նասրալլա Սֆէյր պատրիարքը վերադարձաւ Լիբանան եւ մաղթեց, որ Սաատ Յարիրի յաջողի կառավարութեան կազմութեան իր առաքելութեան մեջ: Պատասխանելով լրագրողներուն այն հարցումին, թէ հանրապետութեան մախազահը ոչ մէկ հարց կը տեսնէ երեսփոխանական ընտրութեանց ընթացքին ծախողած թեկնածուները մախարար նշանակելու առումով, Սֆէյր պատրիարքը շեշտեց, որ եթէ մախազահը հարց չի տեսներ, ապա արգելք չկայ:

●ԵՐԵՍՓՈԽԱՆ Սեմի ժեմալէ յայտնեց, որ Լիբանանի մեջ համայնքներուն միջեւ կան հարցեր, զորս պէտք է լուծել:

●ԹԱՌԻՅԻՏ հոսանքի մախազահ Ռիհան Ռահապ Նշեց, որ հոկտեմբերը կ'ընայ Լիբանանի կառավարութեան կազմութեան թուականը ըլլալ:

●ԼԻԲԱՆԱՆԻ մեջ Ֆրանսայի նոր դեսպան Տընի ժիլպեր Փիթթըն ժամանեց Լիբանան, ուր ան իր հաւատարմագիրները պիտի մերկայացնէ արտաքին գործոց մախարարութեան:

●ԻՍՐԱՅԷԼԵԱՆ բանակի պատերազմական գործողութիւններու պէտք զօր. Էմիր Էյշը շեշտեց, որ Իսրայէլի դէմ զինուորական սպառնալիքները հետզհետէ աւելի լուրջ կը դառնան եւ շեշտեց, որ Լիբանան - Իսրայէլ սահմանային բախումները որեւէ վայրկեանի ընթացքին կ'ընեն բռնկիլ:

●ԵՐԵՍՓՈԽԱՆ Իպրահիմ Քանաան, պատասխանելով Լիբանանեան ուժեր կուսակցութեան ղեկավար Սամիր ժահ-ժահի, ըսաւ, թէ մեծամասնական կառավարութիւն մը կազմելու մասին անոր կատարած յայտարարութիւնները զրական արդիւններու են յանգրդի:

●ԶՐՕՍԱԵՐԶՈՒԹԵԱՆ մախարար Էլի Մարունի յայտնեց, որ Ազգային ազատ հոսանք կուսակ-

ցութիւնը ներկայացնող ուեւ մախարար պիտի ըլլայ երկրորդ Պասիլ մը:

●ԻԶԼԻՄ Խարրուպի մեջ 11 քաղաքացիներ թուճաւորուեցան եւ փոխարուեցան հիւանդանոց Շուֆի Պարժա գիւղաքաղաքի ճաշարաններէն մէկուն մէջ ճաշելու հետեւանցով:

●ԺՈՒՆԻԷԻ մեջ անծանօթ զինեալներ գողցան «Փեթթայնտըր» եւ «ՊԻ. ԷՆ. Իքս 5» տիպի երկու ինքնաշարժներ:

●«ՍԱՅԻՐ»-ի համաձայն, ռուսական զինուորական պատմիկական թիւն մը մօտիկ ապագային պիտի հասնի Պէյրուք, ուր ան պիտի ստուգէ երկրին զինուորական օդակայանները, ուր էջք պի-

տի կատարեն «Սիկ - 29» տիպի օդանաւերը:

●ԿԵՂՐՈՒՄԱՎԱՆ դրամատան կառավարիչ Ռիատ Սալամէ շեշտեց, որ լիբանանեան թղթսկիին արժէքը կայուն պիտի պահուի, որովհետեւ այդպիսով ապահովուած կ'ըլլան Լիբանանի գերազոյն շահերը:

●«ԱՆՊԱՐ» օրաթերթին համաձայն, Սեւտական Արաբիոյ Ապտալլա պըն Ապտէ Ազիզ թագաւորը կ'ընայ յետաձգել Դամասկոս կատարելիք իր այցելութիւնը, որպէսզի նշանակուած վարչապետ Սաատ Յարիրի աւարտած ըլլայ կառավարութեան կազմութիւնը եւ ընկերակցի թագաւորին:

ՆԱԽԱԳԱՀ ՍԷԷՅՄԱՆ ՊԵՐԻՒՆ ՀԵՏ ...

Շարունակուած Ա. Էջէն

Նախագահ Սէյման ընդունեց Լիբանան ժամանած Զուլիջերիոյ ծերակոյտի մախազահ Ալեք Պերսէ, որուն հետ քննարկեց լիբանանեան-զուլիջերիական երկկողմանի յարաբերութիւնները, որոնք արդէն իսկ դրական են գրեթէ բոլոր մակարդակներուն վրայ:

Հանդիպումին ընթացքին քննարկուեցան նաեւ Զուլիջերիոյ ծերակոյտին եւ Լիբանանի խորհրդարանին միջեւ երկկողմանի յարաբերութիւնները:

Պերսէ որոտտեց Լիբանանի արձանագրած նուաճումները բոլոր մարզերուն մէջ, ինչպէս նաեւ մշեց, որ Զուլիջերիա մնայուն կերպով պատրաստ է օժանդակելու Լիբանանի. ան մտաբեց, որ երկու երկիրներուն միջեւ յարաբերութիւնները շարունակուին եւ աւելի եւս ամրապնդուին:

Նախագահ Սէյմանի այցելեց լիբանանեան բանակի հրամանատար զօր. ժան Քահուաժին, որուն հետ քննարկեց երկիրը յուզող իրադարձութիւնները եւ բանակին կարիքները:

Նախագահական պալատի այցելուներէն եղան մա- եւ պետական մախարարներ Ռաւէ Ապու Ֆաուր եւ Եուսէֆ Թաքլա, ինչպէս նաեւ երեսփոխան Ռիատ Ռահիալ:

Հանդիպումին ընթացքին քննարկուեցան երկրին մէջ տիրող քաղաքական իրադարձութիւնները, ինչպէս նաեւ երկրին կառավարութեան կազմութեան իմաստով արձանագրուած զարգացումները:

Միւս կողմէ, մախանցեալ երեկոյեան մախազահ Սէյման հեռաձայնային հաղորդակցութիւն մը տա- ցաւ Միացեալ Նահանգներու փոխնախագահ Ճօ Պայ- տընէն, որուն հետ քննարկեց երկկողմանի յարաբերութիւնները:

Պայտըն վերջապատաւեց Լիբանանի նկատմամբ Ուաշինկթընի զօրակցութիւնը. ան մշեց, որ շրջանին մէջ տիրող տագնապը լուծելու համար Լիբանանի հա- շուոյն քայլեր պիտի չառնուին աւելցնելով, որ Միացեալ Նահանգները կը փափաքին, որ Լիբանանի նոր կառավարութիւնը շուտով կազմուի:

«ԱԶԴԱԿ»Ի ՖՈՒՏԻՆ

●Ռիբա Սապունճեան-Տեմիրճեանի մահ- ւան առիթով՝

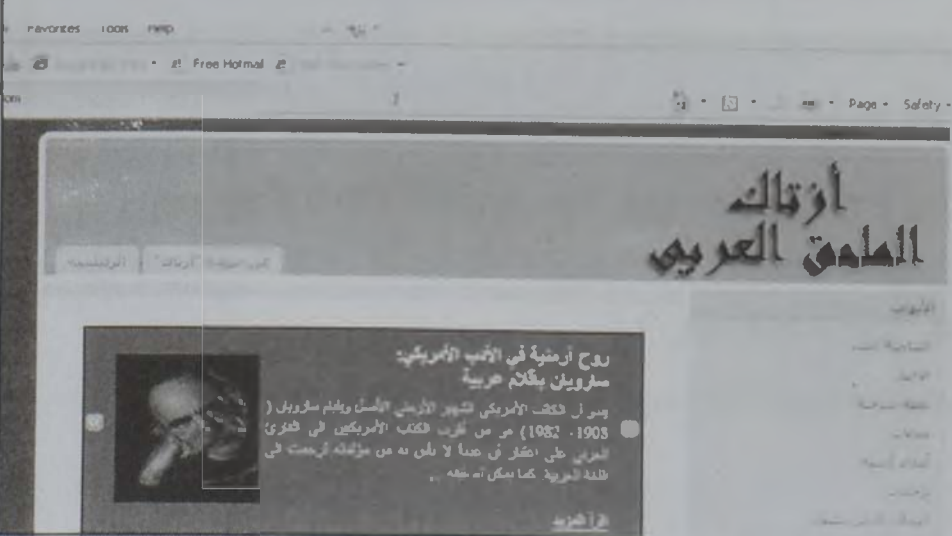
Տէր եւ տիկին Բիւզանդ Պետոյեան

100,000 Լ. ո.

Տէր եւ տիկին Յովսէփ եւ Մարի Մար- գարեան

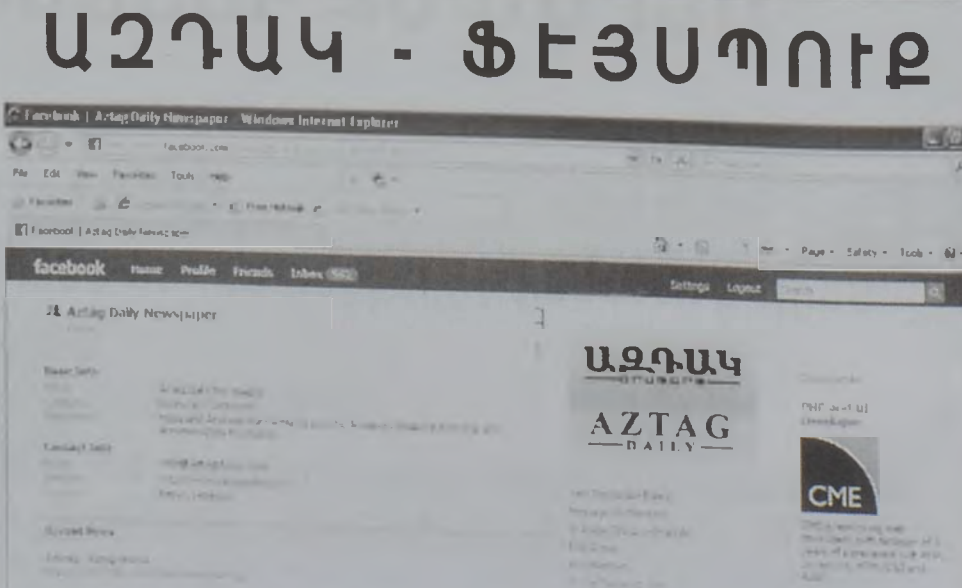
100 ամ. տոլար

www.aztagarabic.com

Aztag Blog

News & Analysis from Armenia

ԱԶԴԱԿ - ՖԵՅՍՊՊՈՒՔ

ԶՈՔԱՔ ՊԼԱԹԻ ՔԱՂԱՔԱԿՐԹԱԿԱՆ ՅԱՅՏՆՈՒԹԵԱՆ ԴԻԳԵՐԸ ԿԸ ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒՄ

Պեյրոնի յատկապես Ջոքաք Պլաթ թաղամասի մշակութային քաղաքակրթական արժեքները վեր առնելու ձգտող մախաձեռնությանց ծիրին մէջ, երէկ կէսօրին տեղի ունեցաւ մամլոյ ասուլիս մը «Մաքսսետ» համալսարանի Իսլամական ուսումնասիրութեանց հիմնարկին (Ջարիֆ) մէջ հովանաւորութեամբ մշակոյթի նախարար Թամմա Սալամի եւ ներկայութեամբ մշակութային գործիչներու հնագիտութեան թէ շինարարութեան հնուտ փորձագէտներու եւ մանուկ ու կրթական զանազան հաստատութեանց ներկայացուցիչներու:

Հիմնարկի տնօրէն տոքթ. Նաշշապէ «Մաքսսետ» համալսարանի

տնօրէնին Ամին Տաուքի անունով բարի գալուստ մաղթեց ներկայներուն մեծապէս դրուատելով այս նախաձեռնութիւնը, որ «ուրիշ բան չէ, եթէ ոչ Լիբանանի համակեցութեան օրրան ըլլալու դրսեւորումը»:

Այա յաջորդաբար խօսք առին ծեռնարկի կազմակերպիչ մարմնի անդամներ, ինչպէս Մարի Զլոտ Պիթար, Լիլիան Պարաքաթ, Սերժ Եազըժի եւ Սիրէյ Խանմարիեան: Իրաքանչիւրը իր մասնագիտութեան բերուով ներկայացուց յիշեալ ծրագիրին յաջորդող քայլերը, ի հարկին պաստառի վրայ բացատրելով որոշ տեղեկութիւնները:

Խօսք առին նաեւ տոքթ. Բամալ Սգաուաք, որ շեշտեց լիբանանեան

սննդական աւանդութեան կարեւորութիւնը, «որոն ժառանգորդներն ենք եւ կը պայքարինք այդ աւանդական համեղ ծաշերու լիբանանեան ինքնութեան պահպանման համար»:

Նաեւ խօսք առաւ յուշագրական արխիւային հնագէտ Լոքման Սլիմ, որ շեշտը դրաւ Պեյրոնի եւ յատկապէս Ջոքաք Պլաթի ու անոր շրջակայքի մասին կարելոր յուշագրութիւններու մէկտեղման ու հրատարակման վրայ, յետ պրպտումի եւ ստուգումի: Ան իր այս նախաձեռնութիւնը մեկնաբանեց իբրեւ շրջանի մօտիկ անցեալի պատմագրութեան նպաստող ներդրում մը:

Այա խօսք առաւ Լիբանանեան համալսարանի մամլոյ հիմնարկի տեսուչը եւ Յոյն կաթողիկէ պատրիարքարանի պարոքի տնօրէնը, որ խիստ դրական գնահատեց այս նախաձեռնութիւնը խստովանելով, որ ինք սխալած էր նախապէս այս քայլին թերահաւատութեամբ մօտենալուն համար:

Յանձնախումբը մօտիկ ապագային պիտի շարունակէ իր քայլերը:

ՄՐԲՈՑ ՀՈՒՓՍԻՄԵԱՆՑ ԲԱՐՁՐԱԳՈՅՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ ՎԵՐԱՄՈՒՏ 2009 - 2010

Վարժարանիս տնօրէնութիւնը այսու կը յայտարարէ, որ 2009 - 2010 դպրոցական տարեշրջանի լրացուցիչ արձանագրութիւնները վերսկսան 1 սեպտեմբերին, ամէն օր առաւօտեան ժամը 8:30 - 13:30, բացի շաբաթ եւ կիրակի օրերէն:

Տնօրէնութիւնը ուրախութեամբ կը ծանուցէ, թէ այս տարի մանկապարտէզէն ետք կատարուեցաւ վերանորոգումը «Հռիփսիմեանց նախակրթարան»ի բաժիններուն, մանկավարժական լաւագոյն տուեալներով:

Տնօրէնութիւնը դարձեալ կը յայտնէ, որ վարժարանս օժտուած է ծաղկոցի բաժինով (2 տարեկանէն վեր փոքրիկներուն), մինչեւ աւարտական կարգերը կենսագիտութեան, ընդհանուր գիտութիւններու եւ ընկերատնտեսագիտութեան ձիւղերով:

Նորեկ աշակերտներու արձանագրութեան համար հարկ է քարտուղարութեան ներկայացնել՝

- ա) Ինքնութեան թուղթի կամ «*Իխրաժ քայտի*» լուսապատճէն:
- բ) Մկրտութեան վկայագիր:
- գ) Պատուաստներու, առողջ վիճակի վկայագիրներ եւ արեան խմբակ:
- դ) 4 լուսանկար:

ՎԵՐԱՄՈՒՏ

- ա) Երեքշաբթի, 15 սեպտեմբեր 2009՝ Թ. ԺԱ. եւ ԺԲ. դասարաններուն համար:
- բ) Հինգշաբթի, 1 հոկտեմբեր 2009՝ միջնակարգ եւ նախակրթարանի բոլոր բաժիններուն համար:
- գ) Չորեքշաբթի, 7 հոկտեմբեր 2009՝ մանկապարտէզի բոլոր կարգերուն համար:

ՏՆՕՐԵՆՈՒԹԻՒՆ
ՄՐԲՈՑ ՀՈՒՓՍԻՄԵԱՆՑ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ

www.hamazkayin.com

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆԻ «ԱՅԳ» ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱԿԱՆ ԵՐԳՉԱԽՈՒՄԸ

ՎԵՐԱՄՈՒՏ

Եւ Կիպրոսի համերգին նախապատրաստական փորձեր
Փորձի ժամեր՝ ուրբաթ օրերը, ժամը 6:00-8:00:
Գեղարուեստական ղեկավար եւ խմբավար՝ ԶԱԲԱՐ ԲԵԾԻԾԵԱՆ

«ԱՅԳ» ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱԿԱՆ
ԵՐԳՉԱԽՈՒՄԸՆ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆԻ «ԿԱՐԿԱՉ» ՄԱՆԿԱԿԱՆ ԵՒ ՊԱՏԱՆԵԿԱՆ ԵՐԳՉԱԽՈՒՄԸ

ՎԵՐԱՄՈՒՏ

Եւ Կիպրոսի համերգին նախապատրաստական փորձեր
Պատանեկան խումբ՝ 5-րդէն 8-րդ դասարաններու համար

Ուրբաթ օրերը՝ ժամը 4:00-6:00
Շաբաթ օրերը՝ ժամը 1:00-3:00

Մանկական խումբին արձանագրութիւնները կը կատարուին շաբաթ օրերը, ժամը 3:00-4:00, իսկ փորձերը կը սկսին շաբաթ, 14 նոյեմբեր 2009-ին:

Գեղարուեստական ղեկավար եւ խմբավար՝ ԶԱԲԱՐ ԲԵԾԻԾԵԱՆ

«ԱՅԳ» ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱԿԱՆ
ԵՐԳՉԱԽՈՒՄԸՆ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆԻ ԳԵՂԱՐՈՒԵՍԻ ԴՊՐՈՑՆԵՐ ՎԵՐԱՄՈՒՏ

Համագործակցող՝ «Ե. Եւթա» Մշակութային կեդրոն
Ս. Աստուածատիկ Եւթեյան
Հեռ. 01/2668899, 01/249375

«ԳԱՅԵԱՆԷ»
ՊԱՐԻ
ԴՊՐՈՑ
Հոկտեմբեր 13

«ԲՈՐՈՍ ՈՈՍԼԻՆ»
ԿԵՐՊԱՐՈՒԵՍԻ ԴՊՐՈՑ
Հոկտեմբեր 16

Համագործակցող՝ «Ե. Եւթա» Մշակութային կեդրոն
«Արթուր» ՎԱՆԱՅԵԱՆ
Հեռ. 04/715491

«ԱՐԵԳ»
ԲԱՏԵՐԱԿԱՆ
ԴՊՐՈՑ
Հոկտեմբեր 17

«ԲԱՐՍԵՂ ԿԱՆԱՅԵԱՆ»
ԵՐԱԺԵՏԱԿԱՆ ԳՈԼԷՃ
Հոկտեմբեր 12

2009-2010 տարեշրջանի հին ու նոր աշակերտներու արձանագրութիւնները կը սկսին Սեպտեմբեր 28-ին եւ կը շարունակուին ամէն օր, կէսօրէ ետք ժամը 3:00-էն 7:00, իսկ Շաբաթ օրերը՝ առաւօտեան ժամը 10:00-էն 7:00:

ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ուրախութեամբ կը յայտնենք, որ պրն. Աքսոր Գասարձեանի յիշատակին «Աքսոր Գասարձեան» կրթական ֆոնտը 2009-2010 տարեշրջանին համար կրթնապաստ պիտի յատկացնէ նաեւ հայ համալսարանականներուն՝ 1 հոկտեմբեր, 2009-էն սկսեալ դիմումագիրները պիտի տրամադրուին ԱՖՀԻԼ-ի գրասենեակէն: Առաջին տարուան ուսանողները կրնան դիմել: Դիմումագիրները պէտք է ԱՖՀԻԼ ներկայանան մինչեւ 10 նոյեմբեր:

Լիայոյս ենք, որ «Աքսոր Գասարձեան» ֆոնտին նպաստը ջերմօրէն պիտի դիմաւորուի մեր հայ ուսանողութեան կողմէ:

«ԱԲՍՈՐ ԳԱՍԱՐԾԵԱՆ»
Կրթական ֆոնտ

ՀԱՅ ԱՒԵՏԱՐԱՆԱԿԱՆ ԿԵՐԹՄԵՆԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

2009-2010 տարեշրջանի արձանագրութիւնները կը շարունակուին ամէն օր, երկուշաբթի, 14 սեպտեմբերէն սկսեալ, առաւօտեան ժամը 9:00-էն 12:00:

Յաւելեալ տեղեկութիւններու համար դիմել տնօրէնութեան գրասենեակը եւ կամ հեռաձայնել 01-442278 թիւին:

Եթէ Տերը կամի, վերամուտը տեղի պիտի ունենայ հինգշաբթի, 1 հոկտեմբեր 2009-ին:

ՏՆՕՐԵՆՈՒԹԻՒՆ

Ս. ԱԳՆԷՍ ՄԻՋՆԱԿԱՐԳ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

2009-2010 տարեշրջանի արձանագրութիւնները կը շարունակուին երեքշաբթի 1 սեպտեմբերէն մինչեւ 30 սեպտեմբեր 2009, ամէն օր, առաւօտեան ժամը 9:00-էն 1:00, բացի շաբաթ եւ կիրակի օրերէն:

Նորեկ աշակերտները պարտին իրենց հետ բերել՝

- Նախորդ դպրոցի վիճակագրոյցը եւ փոխանցագիրը՝ վաւերացուած պետութենէ:
- Անձնաթուղթի կամ «Իխրաժ քայտ»ի լուսապատճէն:
- 5 լուսանկար եւ պատուաստի տետրակին լուսապատճէնը (մանկապարտէզի աշակերտներուն համար):

Վերաքննութիւնները եւ նորեկ աշակերտներու մուտքի քննութիւնները տեղի կ'ունենան չորեքշաբթի, 16 եւ հինգշաբթի, 17 սեպտեմբերին, առաւօտեան ժամը 9:00-ին:

ՎԵՐԱՄՈՒՏ

- Հինգշաբթի, 1 հոկտեմբեր՝ Նախակրթարան եւ միջնակարգ (Առաջինէն մինչեւ 9-րդ Պրեովէ)
- Երեքշաբթի, 6 հոկտեմբեր՝ Մանկապարտէզ (Մանկամուտին մինչեւ Ծաղիկ դասարան)
- Մանկապարտէզ կ'ընդունուին երկու տարեկանէն վեր փոքրիկները, պայմանաւ որ կարողութիւն ունենան հասկնալու եւ հասկցուելու:

Բարի Վերամուտ

ՏՆՕՐԵՆՈՒԹԻՒՆ
Ս. ԱԳՆԷՍ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ

ԱՐՅԱՆ ՅԻՄՏ

ՀԻՄՆԵՐԻՆԻ ԿԵՆՏՐՈՆԻՆԻ ՄԻՋՆԱԿԱՐԳ

● Արձագանգելով «Արցախ ֆոնտ»ի՝ «Նոր կեանք, նոր յոյս» ծրագրի կոչին՝ Տեր եւ տիկին Յակոբ Թնձուկեան (Թորոնթո) 600 ամ. տոլար

● Ռիթա Սապուհեան-Տեմիրձեանի մահուան առիթով՝ Տեր եւ տիկին Բենիամին Պշաքձեան 100,000 Լ. ո.

ՑԱՒԱԿՑԱԳԻՐ

ՀԱՄԱՍԻ Լիբանանի Շրջանային վարչութիւնը հաւատաւոր ՀԱՄԱ-ական եղբայր ԼԵՒՈՆ ՓԱՆՈՍԵԱՆԻ մահուան առիթով ցաւակցութիւն կը յայտնէ համագուցեալին ընտանեկան պարագաներուն:

ՄԱՀԱԶԴ

ՀՅԴ. Ս. Թեմիլիբեան՝ կոմիտէն կը գումէ իր շրջանի վաստակաշատ եւ հաւատաւոր ընկերներէն՝

ԼԵՒՈՆ ՓԱՆՈՍԵԱՆԻ

մահը, որ պատահեցաւ երեքշաբթի, 29 սեպտեմբեր 2009-ին:

ՄԱՀԱԶԴ

ՀԱՄԱՍԻ Ժողովի մասնագիտի վարչութիւնը կը գումէ իր շրջանի վաստակաշատ եւ նախկին ատենապետին՝

ԼԵՒՈՆ ՓԱՆՈՍԵԱՆԻ

մահը, որ պատահեցաւ երեքշաբթի, 29 սեպտեմբեր 2009-ին:

ՄԱՀԱԶԴ

Լիբանանի Քնսապիներու ուսումնասիրաց միութեան վարչութիւնը կը գումէ իր անդամներէն՝

ԼԵՒՈՆ ՓԱՆՈՍԵԱՆԻ

մահը, որ պատահեցաւ երեքշաբթի, 29 սեպտեմբեր 2009-ին:

ՄԱՀԱԶԴ

Տիկին Ֆիլոր Փանոսեան եւ զաւակը՝ Զարեհ Տեր եւ տիկին Նշան եւ Այսա Արսլանեան եւ զաւակուց Տեր եւ տիկին Վահան Վարդիվառեան եւ զաւակուց Տիկին Մարիթան Վարդիվառեան եւ զաւակուց Տեր եւ տիկին Խաչիկ Աղաւանդ եւ զաւակուց Տեր եւ տիկին Քարոյ Սիմոնեան եւ զաւակուց Տեր եւ տիկին Միհրան Մարկարոսեան եւ զաւակուց Տեր եւ տիկին Լեւոն Յակոբեան եւ զաւակուց

Տեր եւ տիկին Րաֆֆի Մալաթեան եւ զաւակուց Տեր եւ տիկին Սեդրակ Մալաթեան եւ զաւակուց Տեր եւ տիկին Յակոբ Վարդիվառեան եւ զաւակուց Փանոսեան եւ Վարդիվառեան ընտանիքներ Արսլանեան եւ Աղաւանդ ընտանիքներ Սիմոնեան եւ Մարկարոսեան ընտանիքներ Յակոբեան եւ Եանիքեան ընտանիքներ Մալաթեան ընտանիք եւ համայն ազգականներ կը գումեն իրենց ամուսնոյն, հօր, մեծ հօր, քեռայրին, հօրեղբոր եւ հարազատին՝

ԼԵՒՈՆ ՓԱՆՈՍԵԱՆԻ

(Ծնեալ՝ 1927-ին)

մահը, որ պատահեցաւ երեքշաբթի, 29 սեպտեմբեր 2009-ին, իր բնակարանին մէջ, յետ երկարատեւ հիւանդութեան:

Յուդարկարութեան արարողութիւնը պիտի կատարուի այսօր՝ չորեքշաբթի, 30 սեպտեմբեր 2009-ին, կէսօրէ ետք ժամը 2:00-ին, Նոր Ատանայի Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ մէջ, ուրկէ հանգուցեալին մարմինը պիտի փոխադրուի Պորժ Համոտի Ազգային գերեզմանատունը:

- Ներկայս ընդունիլ իբրեւ մահապղծ:
- Ցաւակցութիւնները կ'ընդունուին յետ թաղման արարողութեան, ԼՕԽ-ի «Անահիտ» մասնաճիւղի արահի, Հանքէշ, մինչեւ երեկոյեան ժամը 8:00, իսկ հինգշաբթի, 1 եւ ուրբաթ, 2 հոկտեմբերին, նոյն վայրը, կէսօրէ առաջ ժամը 11:00-էն մինչեւ երեկոյեան ժամը 8:00:
- ԾԱՆՕԹ.- Փոխան ծաղկեպսակի՝ նուիրատուութիւնները կատարել ԼՕԽ-ի «Անահիտ» մասնաճիւղին:

ՄԱՀԱԶԴ

Օրդ. Սօսի Սաչատուրեան Տեր եւ տիկին Թորոս Սաչատուրեան եւ զաւակուց Տեր եւ տիկին Օլեք Սաչատուրեան եւ զաւակուց Տեր եւ տիկին Առաքել Սաչատուրեան եւ զաւակուց Տեր եւ տիկին Սաչատուր Սաչատուրեան եւ զաւակուց Տիկին Պերճուհի Սաչատուրեան Տեր եւ տիկին Միլթոն Գորայեան եւ զաւակուց Տեր եւ տիկին Պողոս Սաչատուրեան եւ զաւակուց եւ համայն ազգականներ կը գումեն իրենց հօր, եղբոր, մեծ հօր, զարմիկին, կնքահօր եւ հարազատին՝

ԱՌԱՔԵԼ ԹՈՐՈՍ

ԽԱԶԱՏՈՒՐԵԱՆԻ

(Ծնեալ՝ Խարբէր, 1922-ին)

մահը, որ պատահեցաւ երկուշաբթի, 28 սեպտեմբեր 2009-ին, երեկոյեան ժամը 6:00-ին, հիւանդանոցին մէջ, յետ կարճատեւ հիւանդութեան:

Յուդարկարութեան արարողութիւնը պիտի կատարուի այսօր՝ չորեքշաբթի, 30 սեպտեմբերին, կէսօրէ ետք ժամը 2:00-ին, Այնճարի հայ կաթողիկէ Ս. Վարդարան Տիրամայր եկեղեցւոյ մէջ, ուրկէ հանգուցեալին մարմինը պիտի փոխադրուի Այնճարի Ազգային գերեզմանատունը:

- Ներկայս ընդունիլ իբրեւ մահապղծ:
- Ցաւակցութիւնները կ'ընդունուին յետ թաղման արարողութեան, Այնճարի հայ կաթողիկէ «Աղաճանեան» արահին մէջ, մինչեւ երեկոյեան ժամը 8:00, իսկ հինգշաբթի, 1 հոկտեմբերին, Չալքայի հայ կաթողիկէ Ս. Խաչ եկեղեցւոյ արահին մէջ, կէսօրէ ետք ժամը 3:00-էն մինչեւ երեկոյեան 8:00:
- ԾԱՆՕԹ.- Փոխան ծաղկեպսակի՝ նուիրատուութիւնները կատարել Այնճարի հայ կաթողիկէ եկեղեցւոյ:

ԲՈՆԱԽԼՈՒԱԾ ԱՐԱՐԱՏ ԼԵՌԸ

«ՊԻՏԻ ԶԱՍՆԻՆԸ ՍՐԲԱԶԱՆ ԼԵՌ՝ ԿԱՏԱՐԻԴ»

Յակառակ անոր որ այս յօդուածը գրելու նպատակով մտքերս սկսած էի հաւաքել 31 օգոստոսէն՝ Յայաստանի եւ Թուրքիոյ միջեւ դիւանագիտական յարաբերութիւններու հաստատման նախաստորագրուած արձանագրութեան յայտարարութեան թուականէն առաջ, այսուհանդերձ, չեմ կարծեր, որ անկէա ժամանակավրէպ պիտի նկատուի, որովհետեւ յօդուածը գրելու տուն տուող զրդապատճառները տակաւին գոյութիւն ունին եւ այդպէս ալ պիտի մնան, նոյնիսկ՝ վերջերս յայտարարուած արձանագրութիւններուն գործադրութենէն ետք, եթէ անոնք գործադրուին առանց բարեփոխումի։ Եւ ես տակաւին կը վախճամ, որ այս արձանագրութիւններուն գործադրութիւնը դժբախտաբար ա՛լ աւելի պիտի բարդացնէ գոյութիւն ունեցող անօրինական իրավիճակը։

1921 թուականին Յայաստան ականջ ընդունեց Կարսի համաձայնագիրը եւ ենթարկուեցաւ այդ օրերու մեծ պետութիւններու կամքին։ Յայաստան կը գտնուէր քաղաքական եւ տնտեսական իր ամենէն տկար, նաեւ յուսալքուած եւ պարտուած վիճակին մէջ։ Նշեալ պատճառներով ալ այդ ժամանակաշրջանին հայ ժողովուրդին կարծիքը չառնուեցաւ, ինչպէս նաեւ կար ուրիշ պատճառ մը. այդ օրերուն, իբրեւ տիրական ուժ, ինքզինք հաստատած հորհրդային Միութիւնը հայութեան փոխարէն ստանձնեց Աթաթուրքին հետ բանակցելու պարտականութիւնը (այնպիսի պայմաններու մէջ, որոնք կը նմանին Սայքս-Փիքոյի համաձայնագիրի պայմաններուն, որոնց պատճառով արաբական երկիրները լուսանցքայնացան իրենց սահմաններուն ճշդումին ընթացքին)՝ հայոց իրաւունքները ոտնակոխելով։ հորհրդային Միութիւնը նախընտրեց ձեռք ձգել ուրիշ ռազմավարական շահեր՝ հայկական տարածքները Թուրքիոյ զիջելու փոխարէն։ Տարածքներ, որոնք հսկայական շրջաններ եւ ամբողջ քաղաքներ կ'ընդգրկէին Արեւմտեան Յայաստանէն, որ կը նկատուի հայկական քաղաքակրթութեան բնօրրանը։

Չիջուած հողատարածքները անարդարօրէն ընդգրկեցին նաեւ հայոց սրբազան Արարատ լեռը կամ Մասիսը (թրքերէնով՝ Աղըը)՝ իր զոյգ գագաթներով։ Այս սրբազան լեռը՝ իր դաշտերով, պատմութեան ընթացքին էր եւ մինչեւ այսօր ալ կը մնայ հայ ազգի գաւակներուն, մանուկներուն, երիտասարդներուն, ծերերուն, բանաստեղծներուն, բանակոսներուն եւ ժողովուրդի բոլոր հատուածներուն ներշնչանքի աղբիւրը։ Անկէա աղբիւրն է, մեր ազգի աւանդութիւններուն, ուրախութեան, բերկրանքին, ապրումներուն, քաջագործութիւններուն, դիւցազներգութեանց եւ առասպելներուն։ Անկէա մեծ ազգի մը օրրանը նկատուող հերոսական հողն է. որ դարեր շարունակ օր մըն ալ չէ դադրած մեզ իր գուրգուրանքին առարկան դարձնելէ՝ մինչեւ անոր բռնախլումը 90 տարի առաջ։

Եւ այսպէս, մենք՝ հայերս, այս կենդանի օրրանին նկատմամբ մեր տաժած յորդառատ սիրոյն պատճառով տակաւին կը փառաբանենք զայն. կարծեք մեր մնայուն սեփականութիւնն է, որ չէ բռնագրաւուած. ո՛չ ալ բռնախլուած է։ Մեր կողմէ անոր չափազանց սրբացումին պատճառով մեր սրտերը չզգացին եւ մեր մտքերը չընդունեցին, որ կորսնցուցիք զայն. եւ մեր մայրաքաղաք Երեւանէն՝ այնքան մօտ տարածութենէ մը ամէն օր անոր պատմաազգայն եւ սիրելի տեսարանը դիտելն զինովնալով՝ երագեցինք, որ եթէ ոչ այս տարի, ապա անպայման յառաջիկայ տարի անոր ստորոտին պիտի կազմակերպենք աւանդական նաւասարդեան փառատօները։ Տարուած բազմաթիւ կենսական հոգերով, որոնք մեզի պարտադրուեցան, եւ ուշաբայիցին մեզ, ափսոս, ենթադրեցինք, որ անոր հողը տակաւին կը մնայ անարատ. եւ հաւատացինք, որ անոր տանող ճամբան երբեք չէ կտրուած

Մենք՝ այս հողին տէրերը, որոնք արմատները յագեցած են անոր յորդառատ առուններով, պէտք է արթնանաք մեր թմբիւրէն. եւ չընդունինք որեւէ համաձայնագիր կամ փաստաթուղթ. որ մեր սիրելի Արարատ լեռը կը պահէ մեր շնչառութենէն հեռու. որ մեր կը պարտադրէ զայն դիտել կարօտով՝ սահմանային ցանկապատի վաթիճերուն տեսէն՝ քարընկէց մը հեռու, եւ որ կ'արգիլէ մեզի համբուրել անոր պաշտելի հողը։

Մենք հանգիստ պիտի չունենանք, մինչեւ որ մեր պաշտելի լեռը վերադառնայ իր պատմական ժողովուրդին եւ հայրենիքին՝ Յայաստանի գիրկը, մինչեւ որ քակուին անոր շղթաները եւ ազատագրուի բռնագրաւուածէն։

Մինչ այդ, տակալն, եւ այս է միտք բանին, զայն պիտի կոչենք «բռնագրաւուած Արարատ» կամ «բռնախլուած Արարատ» կամ, ալ ինչո՞ն չէ, «գերեվարուած Արարատ», կամ որեւէ որակում, որ մեր մէջ կը կենդանացնէ պայքարի ոգին եւ սրբազան լեռը վերադարձնելու ձգտումը, ամէն անգամ որ հեռուն նայինք անոր՝ այն նոյն զգացումներով, որոնցմով արարները կը նային Երուսաղէմի Աքսայի մզկիթին, լսենք անոր վերաբերող յուզումնալի բերդաւածի մը մէկ տունը, դիտենք անոր պատկերը մեր տուններուն մէջ, եւ մանաւանդ՝ ամէն անգամ որ իրաքանչիւր առաւօտ հպարտութեամբ կը նայինք անոր՝ փառաւոր կերպով տեղադրուած մեր ազգային խորհրդանշիչին։

Մենք՝ իբրեւ ազատ անհատներ, ինչպէս աշխարհի բոլոր ազատատենչ քաղաքացիներ, չենք ընդունիր նման իրաւագրկում, ո՛չ ալ քաղաքակիրթ աշխարհը կ'ընդունի այսպիսի անարդարութիւն։ Բնական է եւ արդար, որ պատմական իրաւունքները վերադարձուին հայ ժողովուրդին, որպէսզի խաղաղութիւնը հաստատուի, որպէսզի անարգանքի արիւնտու վերքը չշարունակէ արիւնոտել մեր ժողովուրդի գաւակներուն սրտերը սերունդէ սերունդ, եւ արգիլէ արժանապատուութեան ու հպարտութեան զգացումով տոգորուիլ, ինչպէս նաեւ՝ հպարտանալ պատմութեան սկիզբէն կերտուած փառաւոր պատմութեամբ, քաղաքակրթութեամբ եւ մշակութային ժառանգութեամբ՝ պապենական բոլոր հողերուն վրայ։ Եւ պատմական իրաւունքներու վերադարձով կը հասկնանք նախ եւ առաջ վերադարձը ԲՈՆԱԽԼՈՒԱԾ ԱՐԱՐԱՏԻ։

ԿԻՐԱԿՈՍ ԳՈՒՅՈՒՄՅԵԱՆ

Ընկէթ
gnk@imcck.com

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱԿԱՆ

ՀԱՅ ԴԱՍԱԿԱՆ ԵՐԱԺՇՏՈՒԹԻՒՆԸ

«Երաժշտութիւնը ամբողջ տիեզերքի անուշահոտութիւնն է»։ ՄԱԾԾԻՆԻ

Յամաշխարհայնօրէն դիտուած՝ դասական երաժշտութիւնը ամենէն բարձր դիրքի տիրացած է։ Եւրոպական աշխարհը հասած է այդ դիրքին։ Ամբողջ աշխարհը յափշտակուած մտիկ կ'ընէ դասական երաժշտութեան ելեւելները, ինչ որ մտքի ու հոգիի խաղաղութիւն կը ստեղծէ։ Երաժշտութիւնը համաշխարհային լեզու մըն է՝ ազգեր ըով-ըովի բերող։ Միշտ կարեկից է մարդուն՝ ուրախ թէ տխուր օրերուն։ Երաժշտութիւնը առիթ կու տայ մարդուն, որ իր մտածումները, հոգերն ու յոգնութիւնը մէկ կողմ դնէ։ Երբեմն երաժշտութիւնը ներշնչում կը դառնայ ստեղծագործութիւններու, գաղափարներու կամ ձեռնարկներու։ Երաժշտութիւնը ուժ ու աշխուժութիւն կը ներշնչէ մարդուն՝ աշխատանքի ընթացքին։ Նոյնիսկ կը պատահի, որ սեր ստեղծէ անձերու միջեւ ու դառնայ յուշակոթող մը։ Կ'անմահացնէ մարդոց անունը, կը բերծրացնէ անոնց անձնաւորութիւնը։ Այլ խօսքով՝

Երաժշտութիւնը կեանքի անուշութիւնն է, որ մեր հոգիներուն թեւեր կու տայ՝ տարբեր աշխարհի թթաւու։

Պեթիովները, մոցարթները, պախեր եւ ուրիշներ եկան աշխարհ՝ երաժշտութեան համար։ Իրենց երաժշտական ապրումներով բաժնեկցեցան մարդոց հետ եւ ոտնահետքեր ձգելով՝ հեռացան աշխարհէն։ Ո՛վ չէր լսած Պեթիովներին անունը, եթէ նոյնիսկ անոր գործերէն ոչ մէկը լսած է։ Ամբողջ աշխարհը ճանչցաւ գերմանացի Պեթիովները՝ իբրեւ երաժշտութեան մեծ հանճար։

Բայց գարմանալի կը թուի ինծի, թէ Պեթիովներին պէս մէկը եւ, ինչո՞ն չէ, անելի գերազանցը՝ Կոմիտաս վարդապետը, նոյնպիսի համբաւ չէ ունեցած աշխարհի վրայ։ Ըստ իս. պատճառը

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ Կ. ՍՐԿ. ԸՆԴՆԵՂԵԱՆ

Շար.ը՝ էջ 8

ԴԵՄ ԱՌ ԴԵՄ

«ԹՈՒՐԲԻՈՅ ՄԷՋ ՕՍՄԱՆՅԻ ՀԱՅԵՐՈՒՆ ԵՒ 1915-Ի ԴԵՊՔԵՐՈՒՆ ՎԵՐԱԲԵՐԵԱԼ ԲԱՆԱՎԵՃԸ ԿԸ ՄԿՍԻ ՏԱՐԱԾՈՒԻԼ»

Կ'ԸՍԵ ԱՄՊԵՐԻՆ ՉԱՄԱՆ

Ամպերին Չաման «Տի Իքոնոմիսթ»ի Թուրքիոյ թղթակիցն է 1999-էն ի վեր։ Ան հերթականօրէն յօդուածներ ստորագրած է նաեւ «Ուաշինկթըն Փոսթ»ի, «Լոս Անճելըս Թայմզ»ի եւ «Տէյլի Թելեկրաֆ»ի մէջ։ Ան նաեւ կ'աշխատակցի թրքական «Թարաֆ» օրաթերթին։ Ես այս թրքուհինն հանդիպեցայ Պէյրութի մէջ, ուր այցելած էր մասնակցելու «Յայկական ցեղասպանութիւնը եւ միջազգային օրէնքը» միջազգային խորհրդաժողովին՝ կազմակերպուած Յայկագեան համալսարանին եւ Միջին Արեւելքի Յայ դատի գրասենեակին կողմէ։ Այդ առիթով անոր հետ ունեցայ Թուրքիոյ շուրջ հետեւեալ հարցազրոյցը։

«ԱԶԴԱԿ».- Ի՞նչ է ձեր տեսակետը թրքական կառավարութեան որդեգրած քրտական սոր նախածեռութեան մասին։

ԱՄՊԵՐԻՆ ՉԱՄԱՆ.- Կը կարծեմ, որ անկէա չափազանց կարեւոր նախածեռութիւն մըն է։ Առաջին անգամ ըլլալով ո՛չ միայն կառավարութիւնը ջանք կը թափէ այդ փոփոխութիւնները իրականացնելու, եւ իսկապէս թրքական պարունակին մէջ շատ մեծ փոփոխութիւններու մասին կը խօսիք, այլեւ ուրիշ քաղաքական գլխաւոր դերակատարներ եւս կը մասնակցին անոր։ Երբ ըսեմ քաղաքական դերակատարներ, կը խօսիմ յաւելապէս թրքական բանակին մասին, որ Թուրքիոյ մէջ միշտ ունեցած է քաղաքական դերակատարութիւն մը, եւ որովհետեւ անկէա ուղղակիօրէն առնչուած է տազնապին հետ, անոր նեցուկը շատ ճակատագրական է այս գործընթացին մէջ։ Առաջին անգամ ըլլալով ունիք կառավարութիւն մը Թուրքիոյ մէջ. որ կը թուի բացարձակապէս վճռորոշ ըլլալ. հակառակ այն ամբողջ ընդդիմութեան, որուն կը հանդիպի քաղաքականապէս եւ այլ առումներով. Իրականութեան մէջ գլխաւոր քաղաքական կուսակցութիւնները կը թուին դէմ ըլլալ ամբողջ նախածեռութեան. ատով հանդերձ, կառավարութիւնը կը թուի վճռած ըլլալ յառաջ երթալ եւ կը խօսի շատ տրամաբանական բաներու մասին՝ թրքական պարունակին մէջ Ի՞նչ կ'ըսեն Ասոնք կ'ըսեն, թէ համալսարաններուն մէջ քրտերէնի եւ քրտական գրականութեան բաժանմունքներ պիտի հաստատեն, կը խօսին քրտերէնով աղօթքի մասին եւ կը խօսին հարաւարեւելեան Թուրքիոյ մէջ գտնուող գիւղերուն քրտական անունները վերադարձնելու մասին։ Այս բոլորը շատ արմատական փոփոխութիւններ են թրքական պարունակին մէջ, որովհետեւ մինչեւ վերջերս մարդիկ բաւական դրուէին քրտերէնով գրութիւններ հրատարակելու կամ քրտերէնով սփռումներ ընելու պարագային, եւ միեւնոյն ատեն, հակառակ անոր որ սահկա պաշտօնապէս չէ հրապարակուած, անոնք միջոցներ կը փնտռէն ԶԱԿ-ը լեռներէ վար իջեցնելու, զայն գիւնաթափ ընելու եւ այդ մէկը արտօնելու համար անոնց հետ որոշ ձեւի համաձայնութիւն մը կայացընելու համար։ Ուստի այդ բոլոր բաժնիներուն նայելով՝ կը կարծեմ, որ շատ մեծ նախածեռութիւն է այդ մէկը։

«ԱԶԴԱԿ».- Ինչո՞ւ ընդդիմադիր կուսակցութիւնները կը քննադատեն այդ նախածեռութիւնը։ Արդեօք միայն իշխանութեան պայքար է, թէ՛ աւելի հիմնական պայքար մը։

ԱՄՊԵՐԻՆ ՉԱՄԱՆ.- Նախ եւ առաջ Թուրքիոյ ընդդիմութիւնը ամբողջութեամբ կարծրացած է. բրածո դարձած է։ Եթէ նայինք Թուրքիոյ գլխաւոր ընդդիմադիր կուսակցութեան՝ Յանրապետական ժողովուրդի կուսակցութեան, կը տեսնենք, որ կը դեկավարուի մարդու մը կողմէ, որ այդ կուսակցութիւնը կը դեկավարէ շուրջ երեք տասնամեակէ ի վեր, եւ միայն մէկ առիթով՝ չյաջողեցաւ զայն խորհրդարան հասցնել։ Ան տակաւին կը շարունակէ կառչած մնալ իր աթոռին՝ շնորհիւ կուսակցութեան ներքին կանոններուն, որոնք իրաւասութիւնը կու տան իրեն այդ մէկը ընելու։ Ան նոր գաղափարներ չունի եւ այնպէս կը թուի, որ իր քաղաքականութիւնները գլխաւորաբար հիմնուած են կառավարութեան կողմէ առաջարկուած բոլոր առաջարկներուն ոչ ըսելուն վրայ։ Ես անկեղծօրէն կը հաւատամ, որ նոյնիսկ այդ կուսակցութեան նեցուկ կանգնող հանրութիւնը հետզհետէ կը ձանձրանայ։ Ազգայնականներէն ալ չեմ անկեղծ, որ շատ տարբեր բան ըսեն, որովհետեւ անոնք ամբողջ փիլիսոփայութիւնը հիմնուած է շատ նեղ ազգայնականութեան մը վրայ, թրքական ազգայնականութեան վրայ։ Ուստի գարմանալի չէ, որ անոնք դէմ ըլլան այդ նոր նախածեռութեան։

«ԱԶԴԱԿ».- Մինչ անցեալին մենք ունեինք այն ըմբռնումը, թէ Յանրապետական ժողովուրդի կուսակցութիւնն ու թրքական բանակը միշտ իրարու հետ համաձայն են, այսօր կը տեսնենք, թէ այս նախածեռութեան վերաբերեալ թրքական բանակին կողմէ յայտարարուած կարմիր գիծերը շատ նման են Թուրքիոյ վարչապետ Ռեճեփ Թայիփ Էրտողանի կողմէ նշուածներուն։

ԱՄՊԵՐԻՆ ՉԱՄԱՆ.- Շատ մը պատճառներ կան ատոր համար։ Նախ եւ առաջ ես կը կարծեմ, որ թրքական բանակը իր կարգին կ'անդադրանայ, թէ գինուորական միջոցները առանձին պիտի չկարենան լուծել քրտական հարցը. եւ իրապէս բանակի սպայակոյտի պէտ իլքեր Պաշտպան շարունակ խօսած է այս մասին իր կատարած գանձական հրապարակային յայտարարութիւններուն մէջ։ Յետեւաբար կը կարծեմ, որ թրքական բանակը իր կարգին մեծապէս նախանձախնդիր է լուծում մը գտնելու։ Ինչ

չո՞ւ։ Որովհետեւ վերջին ամիսներուն յատկապէս իմ օրաթերթիս՝ «Թարաֆ»ին մէջ անոր մասին խօսելու պատճառով գետնի վրայ ԶԱԿ-ին հետ վարուելու անոնց անատակութիւնը ի յայտ եկաւ։ Մենք լսած ենք առնուազն երկու պարագաներու մասին, երբ բանակը զգուշացուցած են ԶԱԿ-ի յարձակումի մը մասին, այսուհանդերձ ինքզինք պատրաստած չըլլալով՝ կորսնցուցած է մեծաթիւ զինուորներ։ Կան նաեւ ուրիշ բաներ. կայ «Երկենեքուն»ի դատապարտութիւնը, որ բացայայտեց թրքական բանակին մէկ ծախորդութիւնը, որ տակաւին կը շարունակուի թրքական բանակին շարքերուն մէջ եւ կը վերաբերի ծառայող բանակայիններու կողմէ կառավարութիւնը տապալելու ծրագիրներու։ Ուստի ընդհանուր առմամբ բանակին պատկերը որոշ չափով արատաւորւած է. եւ կը կարծեմ, որ բանակը այդ պատկերը դարմանելու գործընթացին մէջն է՝ փորձելով շտկել հասցուած վնասը։ Ատոր մէջ մեծ դերակատարութիւն ունի քրտական հարցին այս լուծումը. որովհետեւ անկէա նաեւ կը ներծծէ երկրին աղբիւրներուն մեծ մասը։ Անոնք նաեւ կը հասկնան Իրաքէն ամերիկեան ուժերուն քաշուելուն նշանակութիւնը։ Զմոռնանք, որ 1991-էն ի վեր՝ Շոցի պատերազմէն սկսեալ, շրջանին մէջ ամերիկեան բանակին ներկայութիւնը մեծապէս փոխած է ամբողջ հաւասարութիւնը. փոխած է պայմանները եւ միջազգայնաւորացած է հարցը։ Ես կը կարծեմ, որ Թուրքիան կ'անդրադառնայ, որ եթէ շուտով չլուծէ այդ հարցը, իր սահմաններուն մէջ ուրիշ ուժեր պիտի ներգործեն, ինչ որ կրնայ ունենալ հետեւանքներ, որոնք լըջօրէն մահացու կրնան ըլլալ թրքական ազգային շահերուն։

«ԱԶԴԱԿ».- Ի՞նչ է կարծիքը «դրացիներուն հետ գերօ հարցեր ունենալու» Տաւութօղլուի քաղաքականութեան մասին։

ԱՄՊԵՐԻՆ ՉԱՄԱՆ.- Ես կը կարծեմ, որ այդ մէկը գերազանց քաղաքականութիւն մըն է։ Կը հաւատամ, որ արդէն իսկ արդիւնքներ կու տայ, օրինակի համար, ես այս երկիր եկայ առանց վիզայի։ Զեմ կարծեր, որ այդ մէկը կարելի պիտի ըլլար մասնց Միջին Արեւելքի նկատմամբ այս կառավարութեան որդեգրած ներկայի քաղաքականութեան։ Արաբական աշխարհին հետ յարաբերութիւնները հետզհետէ կը սերտանան։ Ես կը կարծեմ, որ այդ մէկը լաւ քաղաքականութիւն մըն է, բայց վերջ ի վերջոյ պիտի փորձարկուի Յայաստանի հետ Թուրքիոյ յարաբերութիւններուն մէջ։

«ԱԶԴԱԿ».- Կարգ մը թուրք մտաւորականներ սկսան հայ ժողովուրդէն ներողութիւն խնդրելու արշալի մը։ Կը կարծե՞ս, որ այդ մէկը ծախսերու շարժում ստեղծել։

ԱՄՊԵՐԻՆ ՉԱՄԱՆ.- Ես այդ յայտարարագիրը ստորագրողներէն մէկն եմ եւ իսկապէս կը կարծեմ, որ ծախսողած է շարժում ստեղծել։ Ամէն անգամ, որ կայքէջ կ'այցելեմ, կը տեսնեմ, որ ստորագրողներուն թիւը նոյնն է։ Յաւանաբար մարդիկ վախ ունեցան կարգ մը շրջանակներու ունեցած հակազդեցութենէն, յատկապէս՝ ազգայնականներէն։ Ծրագիրներ կային բոլորս՝ շուրջ երեսուն հազար հոգի, դատի հրաւիրելու։ Բարեբախտաբար այդ դատերը մերժուեցան։ Յակառակ անոր որ նոր դատ մըն ալ կար, բայց կարծեմ վերջաւորութեան չյաջողեցաւ բաւարար կշիռ ապահովել։ Բայց ատկէ անդին կրնամ ըսել, թէ օսմանցի հայերուն եւ 1915-ի դէպքերուն վերաբերեալ բանավեճը կը սկսի տարածիլ։ Մասնաւորաբար Թուրքա-Յայաստան վերջին մերձեցումներուն լոյսին տակ հետզհետէ աւելի մեծ թիւով մարդիկ կը սկսին խօսիլ այդ դէպքերուն մասին։ Անոնք մէջ կան կառավարութեան կարեւորագոյն դիրքերուն մէջ ծառայած մարդիկ, ինչպէս՝ նախկին դեսպան Վոլքան Վուրալը, որ նաեւ ծառայած է իբրեւ արտաքին գործոց նախարարի օգնական, որ իրականութեան մէջ արտաքին գործոց նախարարութեան մէջ թիւ երկու պաշտօնն է։ Ան նոյնիսկ կը խօսի հայերը վերաբնակեցնելու, վստահաբար անոնցմէ ներողութիւն խնդրելու, ինչպէս նաեւ սեփականագրութեան քաղաքացիութիւն առաջարկելու մասին։ Ասոնք շատ նոր եւ արմատական բաներ են։ Թուրքիոյ մէջ խօսակցութիւնները վստահաբար փոխուած են, եւ ցե մեծապէս քաջալերուած եմ ատկէ։

Հարցազրոյցը վարեց
ՎԱՅՐԱՍ ԷՄՄԻԵԱՆ

«ՎԱՆԱՅ ՉԱՅՆ»

ՊԵՅՐՈՒԹ, ԼԵՆՈՍԼԻԲԱՆԱՆ ԵՒ ՊԵՅԱՄ՝ 94, 7 FM
ՍԼԻԶԻ ԿՐԱՅ, ԳԻՍՏՍ՝ 95 FM ՍԼԻԶԻ ԿՐԱՅ
www.voic eof vanet

ՄԱԿԱՐԴ, ԹԷ՞ ԹԱԿԱՐԴ

Արծակուրդ «բուրող» օգոստոս ամսուան հրաժեշտն իսկ չաւարտած... վերջին օրը, հրապարակուեցաւ ամիսներէ ի վեր աշխատանք տարուած առաքելութեան մը արդիւնքը։

Արդարեւ, 31 օգոստոս, 2009-ին, զուիցե-րիական (կամ աւելի ճիշդը արեւմտեան) միջ-նորդութեամբ, Յայաստան եւ Թուրքիա պաշ-տօնապէս լոյս ընծայեցին իրենց խորհրդակ-ցութիւններուն արդիւնքը։ Անոնք յատուկ հա-ղորդագրութիւններով տեղեկութիւններ փո-խանցեցին, իրար ամբողջացնող պաշտօնա-կան արձանագրութիւններու երկու երկիրներու միջեւ դիւանագիտական յարաբերութիւններու հաստատման եւ զարգացման մասին։ Սոյն «**մանիֆէսթ**»ն է, որ վեց շաբթուան ընթացքին պիտի գործադրուի, եւ ապա կանաչ լոյս պի-տի տրուի սահմաններու բացման եւ դիւանա-գիտական յարաբերութիւններու մշակման։

Այս փաստագրական արձանագրութիւննե-րուն մասին շատ մեկն պիտի հոսի եւ դեռ շատ կանուխ է արագ վերլուծումներու, քննա-դատութիւններու եւ յատկապէս զնահատում-ներու երթալ, մանաւանդ որ ամբողջ անցեալ մը, պատմութիւն մը, գրեթէ հարիւրամեայ պատմութիւն ունեցող եղեռնեան սեւ օրերը... կարմիր լուրերը մոռցուած ու անցկատ եմ։ Աւելի... Արցախը, որ այս արձանագրութիւն-ներու բացայայտման օրերուն իսկ կը տօնէ իր

ԴԷՊԻ «ՖՈՒԹՊՈԼԱՅԻՆ» ԵՐԿՐՈՐԴ ՊԱՐՏՈՒԹԻՒՆ, ԵՒ ԱՒԵԼԻՆ

Օգոստոս 31, 2009-ին, Յայաստանի, Թուրքիոյ եւ Չուիցերիոյ միջեւ ստորագրուած երկու փորթօզութեւրը եկան ցոյց տալու, թէ «Ֆութթալոյաին դիւանագիտութիւն» հաս-տատակամօրէն կը շարունակէ իր գործըն-թացը։ Եթէ անցնող երկու ամիսներուն ըն-թացքին պահ մը ստեղծուած էր այն տպաւո-րութիւնը, որ թըբական աճող ճշշումներուն գիտակից Սերժ Սարգսեանի կառավարու-թիւնը որոշած էր այլեւս տեղի չտալ եւ «առանց նախապայմաններու յարաբերու-թիւններ»-ու արդէն այլանշակուած սկզբուն-քէն փրկել այն, ինչ որ տակաւին կը կարծը-ւեր, որ կարելի էր փրկել, օգոստոս 31-ի հա-մաձայնագիրը կու գայ փարատելու ամէն կասկած. որ Յայաստանի եւ Թուրքիոյ միջեւ յարաբերութիւններու բնականոնացման հո-լովոյթի գարագցումը երբեք չէ կասեցուած. ոչ իսկ՝ «Վնացած» Աւելի'ն իրապաշտօտէն պէտք է ընդունիլ. որ այլեւս գրեթէ անխու-սափելի է. որ փորթօզութեւր մէջ ճշշուած պայմանաժամին մէջ (վեց շաբթա՜ր) Յայաս-տանի Ազգային ժողովը վաւերացւե փաստա-թուղթին մէջ նշուած բոլոր կէտերը, որոնց կարգին նաեւ՝ Յեղաապանութեան հարցի բնականրման համար ենթախանձնախումբի մը ստեղծումը։ Նախագահ Սարգսեան, հետեւա-բար, պիտի կարենայ հոկտեմբերին իր պար-տականութիւնը պարտաճանաչօրէն կատա-րածի բաւարարութեամբ մեկնիլ Թուրքիա, ուր երկրորդ անգամ ըլլալով պիտի ծափա-հարէ թըբական կոլերը։

Ձեւականօրէն «Ֆութթալոյաին դիւանագի-տութիւնը» սահմանադրական կարգը չի խախտեր։ Գործադիր իշխանութեան մէկ նա-խաձեռնութիւնն է, որուն վաւերացումը պի-տի տայ պետութեան օրէնսդրութեւր մարմինը։ Ի դիմաց միջազգային հանրային կարծիքին եւ մասնաւորաբար «Ֆութթալոյաին դիւանագի-տութիւնը» հովանաւորած պետութիւններուն, Յայաստանի իշխանութիւնները կ'ամրապըն-դեն իրենց «ժողովրդավար»ի պիտակը, որուն ամենէն աւելի պէտք ունի նախագահը՝ շատ լաւ գիտնալով, որ իր ընտրութեան յաջորդած արիւնահեղութեան յառաջացուցած միջազ-գային գայթակղութիւնը դամպլւեան սուրի նման տակաւին կախուած է իր պաշտօնի օրինականութեան գլխուն։ Աւելի'ն. միջազ-գային մամուլը, մասամբ արծազանգելով փորթօզութեւրու պատասխանատուներուն եւ անոնց հովանաւորներու միանշանակ գնա-հատանքին, մասամբ ալ համոզուած, որ հա-կամարտութեանց լուծման առաջնորդող որեւ-է քայլ բնականաբար դրական պէտք է ըլլայ, ողջունէց տրուած քայլը որպէս հաշտութեան ու խաղաղութեան առաջնորդող նախաձեռ-նութիւն։ Այսինքն, եթէ յարաբերութիւններու բնականոնացման համաձայնագիրը վերջա-պէս ստորագրուի, Յայաստանի եւ Թուրքիոյ դեկավարները կրնան նոյնիսկ միջազգային որբէւ մեծարանքի կամ մրցանակի թէկնածու-թեան յաւակնութիւններ սնուցանել...

«Ֆութթալոյաին դիւանագիտութեան» գոր-ծընթացի ցարդ արձանագրած այս երկու «առաւելութիւնները» բնականաբար առան-ծին երաշխիք չեն կրնար ըլլալ, որ փորթօզու-նեըր մեքեանականօրէն վաւերացուին Ազգա-յին ժողովին կողմէ։ Ի վերջոյ, ժողովուրդին ներկայացուցիչները, արտայայտելով զիրենք ընտրող քաղաքացիներու կամքը, կրնան ազ-գային շահին խոտոր համեմատել այն, ինչ որ գործադիր իշխանութիւնները կը հաւատան, որ դրական է։ Բայց իրողութիւն է, որ Սարգս-եանի կառավարութեան հոգերուն վերջինն է Ազգային ժողովին կողմէ անակնկալ մը։ Ոչ միայն իշխանութիւն եղող Յակոբ պատական-ները, **քուլիսիոնի** միւս անդամներուն հետ -, Բարգաւաճ Յայաստան եւ Օրինաց երկիր -, բացարձակ մեծամասնութիւն են Ազգային ժո-ղովին մէջ, այլեւ իրողութիւն է, որ անկախ Յայաստանի այս կարճ պատմութեան ընթաց-քին չէ պատահած, որ Ազգային ժողովը ընդ-դիմանայ կառավարութեան այնքան. որ տա-պալել տայ ծրագիր մը Փաստօրէն. Ազգա-յին ժողովը բնաւ օրակարգի հարց չդրածուց «Ֆութթալոյաին դիւանագիտութիւնը»... ոչ ալ բացարտութեան կանչեց արտաքին գործոց նախարարը։

անկախութեան 18-ամեակը, որուն մասին ոչ մէկ յստակ մեքբերում կարելի է նկատել։ Փո-խարէն, սակայն, Թուրքիոյ արտաքին գործոց նախարար Ահմէթ Տաւուքօղլուի մէկ հպանցիկ արտայայտութիւնը, թէ Անգարա միշտ ալ նկա-տի ունի իր դաշնակից Ազրպէյճանի շահերը, կը փաստէ, թէ Արցախի հարցը շուտով պիտի արծարծուի եւ գլխաւոր նախապայմաններէն մէկը պիտի ըլլայ յառաջիկայ բանակցութիւն-ներուն մէջ։

Այսպէս, ըստ երեւոյթին, «ոտմագնդակի քա-ղաքականութեան» դուռ բացող, աշխարհի ախոյեանութեան գծով Թուրքիա-Յայաստան մրցումին ճամբաներու բացման թնժուկը ար-դէն իսկ հարթուած կը թուի ըլլալ, իսկ այս բո-ւոր ամցուդարծերու լոյսին տակ, դաշտին վրայ մարզիկներու ներկայութիւնն ու անոնց մղած պայքարը այդքան պիտի չհետաքրքրէ, որքան պատուոյ բեմահաթրակին վրայ նստած հիւր ամճաւորութիւններու ներկայու-թիւնը։

Մակա՞րդ, թէ՞ թակարդ... յստակ է միտք բա-ցին, յստակ է բեմադրութիւնը։

Մակարդը կաճմ ու պատրաստ է վերածուե-լու թակարդի... յառաջիկայ շաբաթներուն եւ ամիսներուն։

«ՀԱՅՐԵՆԻԷ»

ՏԵՍԱԿԵՏ

ՀԱՅՏԱՐ ԱԼԻԵԻԸ՝ ՍՈՒՄԿԱՅԻԹԻ ՋԱՐԴԵՐԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊԻ՞Չ

Խորհրդային պաշտօնական վարկածն այն էր, որ Սումկայիթի ողբերգութիւնը կազ-մակերպել են մի խումբ «յանցաւոր տար-րեր»։ Արդարադատութիւնն այդպէս էլ չի պարզել, թէ իրականում ո՞վ կամ ովքե՞ր էին կանգնած յանցագործների թիկունքում։

Անկախութիւնից ի վեր Ազրպէյճանը պնդում է, որ իշխանութիւնները որբէւ կապ չեն ունեցել յանցագործութեան հետ։ Ամէն ինչ, իբր, ծաւալուել է անսպասելի։ Ազրպէյ-ճանական քարոզչութիւնը չի խորշում ան-գամ ակնարկել, որ Սումկայիթը «կազմա-կերպել են հայերը, որպէսզի դրանով ճնշում գործադրեն Մոսկուայի վրայ եւ հա-մոզեն, որ հայերն Ազրպէյճանում ենթարկը-ւում են ֆիզիքական բռնութիւնների»։ Մէկ այլ վարկածի համաձայն, Սումկայիթում իրավիճակը սրուել է այն բանից յետոյ, երբ այնտեղ են հասել «Յայաստանից փախըս-տական ազրպէյճանցիները եւ պատմել իրենց նկատմամբ գործադրուած զազանու-թիւնների մասին»։ Որոշակի շրջանակներ էլ ենթադրում են, որ ողբերգութիւնը կազ-մակերպուել է Մոսկուայից՝ ՊԱԿ-ի միջոցով։ Վարկածներն, այսպիսով, շատ են, բայց ճշմարտութիւնն, այնուամենայնիւ, մնում է բացայայտուած։

Մի բան, այդուհանդերձ, ակնյայտ է. Սումկայիթի ողբերգութիւնը կազմակեր-պուել է։ Ո՞ւմ կողմից։

Ճշմարտութիւնը բացայայտելու համար հարկ էր լինի լուրջ ուսումնասիրութիւններ անել։ Բայց դա, կարծես, հեռաւոր ապագա-յի խնդիր է, որովհետեւ ներկայում հազի-թի ենթաւոր է բացել խորհրդային ՊԱԿ-ի, առաոել եւս՝ Ազրպէյճանի կուսակցական, պետական եւ իրաւապահ մարմինների պա-հոցները։

Եւ սակայն, միշտ չէ, որ փաստաթղթերը կարող են աւելին ասել, քան ժամանակա-կիցների նկատառումները։

Այս տեսակետից բաւական հետաքրքրա-կան ակնարկներ կան յայտնի քաղաքագէտ Զարուիշ Ալիզատնի «Երկրորդ հանրապե-տութեան վախճանը» գրքում։

Զեդինակը մասնաւորապէս մեքբերում է Ազրպէյճանի Զանայնավար կուսակցու-թեան Պաքուի Զաղաբային կոմիտէի առա-ջին քարտուղար Ֆուսու Մուսայելին. ում իւօսքով՝ 1988 թ. փետրուարին ինքր եւ Սումկայիթի քաղկոնի առաջին քարտուղար Եահանկիր Մուսլիմօպտէն արձակուրդն անցկացնու-մ էին Զիւսիսային Կովկասի

առողջարաններից մէկում։ Մուսայելի վկա-յութեամբ, փետրուարի 19-ին Պաքուից իրենց զանգահարում եւ պատուիրում են արծակուրդն ընդհատել եւ վերադառնալ, քանի որ «իրավիճակը սրուած է»։ Մուսա-յելը ենթարկւում է, իսկ Մուսլիմօպտէն չի ընդհատում արձակուրդը ասելով, որ իր «քաղաքի համար համգիստ է»։

Վերադառնալով Պաքու, Մուսայելը մոյն երեկոյեան խորհրդակցութիւն է հրաւիրում, լսում ենթականերին եւ պարզում, որ մերծ-մայաքաղաքային Ապշերոնի շրջկոմի առա-ջին քարտուղար Ջոհրապ Մամետովը, Ջար-բուշտ Ալիզատի ներկայացմամբ՝ «հայաս-տանցի բուրտ», կազմակերպում եւ օթո-պիւններով Պաքուի ուսանողական եւ բան-ւորական հանրակացարաններ է բերում «Յայաստանից փախստական ազրպէյճան-ցիներին, որոնք էլ պատմում են իրենց կրած զրկանքների եւ նուաստացումների մասին»։ Մուսայելը կարգադրում է «փակել Ապշերոնից Պաքու եկող բոլոր ճանապարհ-ները»։ Յաջորդ օրը, ըստ Մուսայելի, երբ «փախստականներ» տեղափոխող օթոպիւս-ները հանդիպում են ոստիկանութեան ար-գելափակոցներին եւ չեն կարողանում մուտք գործել Պաքու, «փոխում են ուղղու-թիւնը եւ շարժւում Սումկայիթ»։

Զարտուշք Ալիզատէն այնուհետեւ պատ-մում է, որ Սումկայիթում կազմակերպուած «հանրահաւաքի» ժամանակ «մահ հայե-րին» կոչ է հնչեցրել քաղաքային դպրոցնե-րից մէկիւնտօրէն, բանաստեղծի համարում ունեցող Խըտըր Ալոյեւը՝ «բանաստեղծա-կան» կեղծանունը՝ Ալովլը։ Ալիզատէն դարձեալ մանրամասնում է, որ Ալովլըն մոյնպէս «հայաստանցի բուրտ» է։

ՀԱՅ-ԹՐԲԱԿԱՆ ՍԱՀՄԱՆԻ ԲԱՑՄԱՆ ՕԳՈՒՏՆԵՐՆ ՈՒ ՎՏԱՆԳՆԵՐԸ

ՕԳՈՒՏԵՐ

Յայաստանի համար

1.- Յայաստանը հնարաւորութիւն կը ստա-նայ բազմապատկել արտաքին աշխարհի հետ կապող հաղորդակցման ուղիները, կը թուլանայ կախուածութիւնը Վրաստանից։ Թըբական նաւահանգիստների եւ ճանա-պարհների օգտագործումն աւելի էժան կը դարձնի Յայաստան ներկրուող եւ Յայաստա-նից արտահանուող ապրանքների ինքնաբժե-քը՝ փոխադրութեան ծախսերի նուազման հաշուին։

2.- Ներկայումս Յայաստանը գործնակա-նում Թուրքիա արտահանում չի իրականացը-նում։ Բաց սահմանը հնարաւորութիւն կը տայ հալկական ապրանքների համար նոր շուկաներ գտնել։

ՍՍՄՈՒԷԼ ՄԱԳԵՍՆ

Շար.ը՝ էջ 9

ԲԱՆԱՍՏԵՂԾՈՒՅ ՍԵՂԱ ՎԵՐՄԻՇԵՄ ՊԱՐԳԵԱՏՐՈՒՄԸ Ե «ՅԱԿՈՐ ՄԵՂԱՊԱՐՏ»-Ի ԱՆՈՒԱՆ ՅՈՒՇԱՄԵՏԱԼՈՎ

Վերջերս Հայաստանի Ազգային գրադարանին մեջ տեղի ունեցած է հանդիպում մը՝ բանաստեղծուհի Սեղա Վերմիշեւայի հետ։ Ծակատագրի բերումով Ս. Վերմիշեւա կը համարուի ռուսագիր հայ բանաստեղծուհի, սակայն Ազգային գրադարանին մեջ գտնուող ներկայներուն բնորոշումով, անոր բանաստեղծութիւնները հայաշունչ եւ հայապաշտ եւ, սակայն՝ ո՛չ հայատառ։ Միջոցառման ընթացքին ցուցադրուած են Սեղա Վերմիշեւայի աւելի քան 15 բանաստեղծական գիրքերը, որմէ ետք Հայաստանի Ազգային գրադարանի տնօրէն Դաւիթ Սարգսեան պարգեւատրած է զայն «Յակոբ Սեղապարտ»ի անուան յուշամետալով։

«Ս. Վերմիշեւա շատ կարեւոր անհատականութիւն է քանի մը մարգերու մէջ, նախ՝ իբրեւ բանաստեղծուհի, որ արդէն շուրջ 40 տարի նուիրուած է բանաստեղծութեան, ետքը՝ իբրեւ հասարակական գործիչ։ Ան այսօր գրական կեանքի կազմակերպիչն է եւ մեծ քաղաքագետ կը համարուի, որովհետեւ առաջարկած է ճշգրիտ բանալին Լեռնային Ղարաբաղի հարցի լուծման գծով», նշած է Հայաստանի գրողներու միութեան նախագահ Լեւոն Անանեան, լրագրողներու հետ ասուիլիսի մը ընթացքին։ «Սեղան զարմանալիօրէն կրնայ զուգահեռել բանաստեղծութիւնը հասարակական գործունեութեան եւ հրապարակախօսութեան հետ եւ կը կարծեմ, որ այս կարողութիւնը անոր մեծագոյն յատկանիշն է», յայտնած է Հայաստանի Ազգային գրադարանի տնօրէն Դաւիթ Սարգսեան։

«Սեղան այսօր կը հանդիսանայ Ռուսիոյ հայերու միութեան վարչութեան անդամ եւ ան ունի ծաւալուն գործունեութիւն եւ Ռուսիոյ մէջ, եւ անոր սահմաններէն դուրս։ Բայց պէտք չէ մոռնալ, որ Սեղան նախ եւ առաջ բանաստեղծուհի է», յայտնած է Ռուսիոյ հայերու միութեան փոխնախագահ Վլատիմիր Աղայեան։

Նշենք, որ Սեղա Վերմիշեւա ծնած է 1932 թուականին, Թիֆլիս։ Լոյս ընծայած է 1970-ին՝ «Արեւը բարձրակէտում», 1974-ին՝ «Անկայծող կետագծեր», 1982-ին «Տերեւներ», 1988-ին «Ժայռանախշեր», 1999-ին «Անհարթ սեպագիր» եւ «Սիրոյ թել», 2005-ին «Զարից եւ աւազից» բանաստեղծութիւններու ժողովածուները։ Սեղա Վերմիշեւայի բանաստեղծութիւններուն հիմնական նիւթը սերն է եւ հայրենի աշխարհը։ Ան արժանացած է 2005 թուականին՝ Հայաստանի Ներսէս Շնորհալիի շքանշանին, 2002-ին՝ Ռուսիոյ հայերու միութեան «Աղամանդակուռ արծաթե խաչ»ին, Լեռնային Ղարաբաղի «Մայրական երախտագիտութիւն Արցախի քաջուորդիներուն» շքանշանին եւ այլ բարձր պարգեւներու։

«ՎԻՎԱՍԵԼ-ԷՄ. ԹԻ. ԵՍ.»Ը՝ ԶԵՌԶ-ԶԵՌԶԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԵՋ ՏԻԿՆԻԿԱՅԻՆ ԹԱՏՐՈՆՆԵՐՈՒ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՓԱՌՍՈՆԻՆ

«Վիվասել-Էմ. Թի. ԵՍ.»ի իովանաւորութեամբ, սեպտեմբեր 5-ին հայ մեծանուն գրող Յովհաննէս Թումանեանի հայրենի Դսեղ գիւղին մէջ տեղի ունեցած է «Թումանեանական հեքիաթի օր» տիկնիկային թատրոններու չորրորդ միջազգային փառատօնը, որուն մասնակցած են՝ Հայաստանէն, Լաթվիայէն, Հունգարիայէն, Սլովենիայէն, Վրաստանէն եւ Լեռնային Ղարաբաղէն տիկնիկային թատերախումբեր. ինչպէս նաեւ թատերախումբերուն մաս կազմած է Ջաւախքի Դերենիկ Դեմիրճեանի անուան «Պուլ-պուլ» թատրոնը։

Բացման հանդիսութեան «Վիվասել-Էմ. Թի. ԵՍ.»ի գործադիր տնօրէն Ռաֆ Երիկեան յայտնած է, որ «Հայաստանի մանուկներուն հանդէպ իր ստանձնած պարտաւորութիւնները անփոփոխ են, եւ իւրաքանչիւր ժպիտ անոնց դէմքին՝ անգին է։ Հայաստանի մէջ տեղի ունեցող տիկնիկային թատրոններու միջազգային փառատօնը կ'օգնէ մեզի օժանդակելու՝ Հայաստանի մշակութային աւանդութիւններու պահպանման եւ երիտասարդ սերունդի դաստիարակութեան»։ Բացման արարողութենէն ետք տեղի ունեցած է բացօթեայ տօնակատարութիւն, որմէ ետք ցուցադրուած են առաջին ներկայացումները։ Փառատօնի հիմնական ծրագրին մէջ ընդգրկուած ներկայացումները կայացած են Դսեղի մշակոյթի տան եւ գիւղապետարանի դահլիճներուն մէջ եւ եզրափակուած են մրցանակաբաշխութեամբ։

Փառատօնին փակումը տեղի ունեցած է սեպտեմբեր 18-ին, երբեանի մէջ նախատեսուած թատերականացուած տօնախմբութեամբ եւ փառատօնի աջակիցներու եւ ընկերներու մեծարման արարողութեամբ։

Նշենք, որ փառատօնի շրջանակներու ծիրին մէջ տեղի ունեցած են՝ տիկնիկային արուեստի վարպետութեան դասեր, ցուցահանդեսներ եւ ժապաւեններու ցուցադրութիւններ։

ԼՈՌԻԻ ՄԱՐԳԻ ԱՆԻՃՈՐ ԳԻՂԻՆ ՄԵՋ ԱՆՁՐԵՐԸ ՓՐԿԱԾ Ե ԽԱՉԶԱՐ ՄԸ

Լոռիի մարզի ԱնիճոՐ գիւղի բնակիչները յունիսի սկիզբէն ի վեր նկատած են խաչքար մը, որ այդ օրերուն կ'երեւար անոր միայն մէկ ծայրը։ Ըստ համայնքի ղեկավար Մերուժան Ղազարեանի, գիւղացիները իրենց ուժերով փորձած են խաչքարը դուրս հանել, սակայն ի դերեւ ելած է անոնց ջանքերը, որովհետեւ խաչքարը հողին մէջ շատ խորունկ կերպով թաղած է։ Հետեւաբար անոնք վախճած են, որ կրնան վնասել խաչքարին, ուրեմն ձգած են հողին մէջ։

Վերջին ամիսներուն անձրեւները վրայի հողը ջլեղով՝ խաչքարը երեւելի դարձուցած են։ Ըստ գիւղացիներուն, շուրջ 300 տարի առաջ այս տարածքին վրայ բնակած են յոյներ, որոնք ծանոթախտէ մահացած են։ Անոնք կը կարծեն, թէ խաչքարը այդ ժամանակէն եկած է եւ ժամանակի ընթացքին հողով ծածկուած ու կորսուած է։

«ՍԻՐԵԼԻ ԵՂԱՅՐԱՅՐԱՅ. ՀԱՅԵՐԸ ԹՈՒՐԵՐՈՅ ՄԵՋ 100 ՏԱՐԻ ԱՐԱՋ» ԽՈՐԱԳՐՈՎ ԲԱՅԻԿՆԵՐՈՒ ՅՈՒՑԱՀԱՆՂԵՍ ԵՐԵՎԱՆԻ ՄԵՋ

1900-1910 թուականներուն, հայ համայնքներու կեանքին մասին պատմել Օրլանտօ Զալումենոյի հարիրաւոր բացիկներու հաւաքածուն։

Բացիկները հրատարակուած են անցեալ դարասկիզբին՝ Օսմանեան կայսրութեան օրերուն, հայ եւ օտար հրատարակիչներու կողմէ։ Բացիկները կը նկարագրեն Օսմանեան կայսրութեան տարիներուն ապրած հայերու կեանքին, հայկական եկեղեցիներու, դպրոցներու, հայերու պատկանող բազմաթիւ գործարարներու, ճաշարաններու, պանդոկներու եւ այլ հաստատութիւններու մասին։ Այնթապի, Մարաշի, Չեթնի, Կեսարիոյ, Մուշի, Վանի, Երզրումի, Կարսի եւ այլ բազմաթիւ քաղաքներու, գիւղերու, գիւղաքաղաքներու մէջ բնակող հայերու կենցաղին, զբաղմունքին, ինչպէս նաեւ միջազգային կազմակերպութիւններու առաքելութիւններու կողմէ հայկական թաղամասերու մէջ իրականացուած բարեգործական աշխատանքներու եւ պատմական տարբեր վայրերու եւ իրադարձութիւններու մասին պատմող աւելի քան 4000 փոստային բացիկներու եւ անոնց պահարաններու հաւաքածոն կը պատկանի իտալացի Օրլանտօ Զալումենոյի, որուն մայրը հայ է։

Բացիկներէն 500-ը թուրք պատմաբան եւ հրատարակիչ Օսման Զեռքերի ջանքերով առաջին անգամ ցուցադրուած է 2005 թուականի յունուարին, Պոլսոյ մէջ, «Սիրելի եղբայր» խորագրով ցուցահանդէսի մը ընթացքին, իսկ հետագային՝ Երոպական այլ քաղաքներու մէջ եւս։

Օսման Զեռքեր հրատարակած է 400 էջնոց գիրք մը՝ նուիրուած բացիկներու հաւաքածոյին։ Ան բազմիցս խօսած է, թէ գիրքին հրատարակութիւնը բաւական բարդ եղած է, որովհետեւ որեւէ հրատարակութիւն չէ ստանձնած հրատարակել Օսմանեան կայսրութեան օրերուն հայերուն ունեցած զգալի ներկայութեան, ինչպէս նաեւ անոնց ունեցած մշակութային ու տնտեսական մեծ աւանդին մասին պատմող գիրքի մը հրատարակութիւնը։ Ուստի, ան ստիպուած եղած է հիմնելու սեփական «Պիրզամանլար» հրատարակչութիւնը, որպէսզի հրատարակէ գիրքը։

Առաջին անգամ ըլլալով հայրենի ժողովուրդը կարելիութիւն ունեցած է ծանօթանալու Թուրքիոյ մէջ անցեալ դարասկիզբին հայերու ունեցած զգալի ներկայութեան մասին պատմող այս բացառիկ հաւաքածոյին։ Նշենք, որ ցուցահանդէսին բացումը տեղի ունեցած է «Մոսկուա» շարժապատկերի սրահին մէջ, ուր ներկայ գտնուած է նաեւ Օսման Զեռքերը։

Յայտնենք, որ բացիկներու ցուցահանդէսին պաշտօնական իովանաւորն է՝ «Հայփոստ» փակ բաժնետիրական ընկերութիւնը։ Եւ յիշենք, որ մինչեւ Ա. համաշխարհային պատերազմ՝ 1914 թուական, աշխարհի մէջ մօտաւորապէս կ'ապրէր 4,1 միլիոն հայ, որոնց 2,1 միլիոնը կ'ապրէր Օսմանեան կայսրութեան տարածքին։ 1915-1923 թուականները Արեւմտահայաստանի մէջ ապրող աւելի քան 1,5 միլիոն հայ ոչնչացուած է եւ տեղահանուած է։ Հետագային այս դէպքերը աշխարհի շատ մը պետութիւններ եւ յայտնի գիտնականներ անուանած են 20-րդ դարու առաջին ցեղասպանութիւն։

ԵՐԵՎԱՆԻ ՄԵՋ ՏԵՂԻ ՌՈՒՆԵՅԱԾ Ե ԻՐԱՎԱԲԱՆՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՌԱՋԻՆ ՀԱՄԱԺՈՂՈՎԸ

Սփիւռքի նախարարութեան նախաձեռնութեամբ, սեպտեմբեր 19-20, երբեանի մէջ տեղի ունեցած է Իրաւաբաններու համահայկական առաջին համաժողովը, որուն նպատակը եղած է՝ հայոց պետականութեան ամրապնդման հարցին մէջ հայ իրաւաբաններու ներուժի համախմբումը, գիտակրթական եւ մասնագիտական համահայկական իրաւաբանական հարցերու քննարկումը եւ իրաւաբաններու համահայկական ընկերակցութեան ստեղծումը։

Համաժողովին մասնակցած են աւելի քան 60 հայ իրաւաբաններ՝ Միացեալ Նահանգներէն, Մեծն Բրիտանիայէն, Աւստրիայէն, Արժանթինէն, Ֆրանսայէն, Գերմանիայէն, Սպանիայէն, Լիբանանէն եւ Ռուսիայէն, ինչպէս նաեւ մօտաւորապէս 100 իրաւաբան՝ Հայաստանէն, իսկ 10՝ Լեռնային Ղարաբաղէն։

Համաժողովի ծիրին մէջ սեպտեմբեր 18-ին իրաւաբանները մասնակցած են հայ անուանի գեղանկարիչ Էդուարդ Սաւունիի անհատական ցուցահանդէսին, որմէ ետք այցելած են սփիւռքի նախարարութիւն եւ տեսակցած են նախարար Հրանուշ Յակոբեանի հետ։ Համաժողովին հանդիսաւոր բացումը տեղի ունեցած է սեպտեմբեր 19-ին, Կառավարութեան նիստերու սրահին մէջ։ Ապա այցելած են Մայր աթոռ Ս. Էջմիածին, ուր դիմաւորուած են Ամենայն հայոց կաթողիկոսին կողմէ։ Սեպտեմբեր 21-ին այցելած են Սեւան եւ Դիլիջան, իսկ Գոշավանքի մէջ տեղի ունեցած է աշխատանքային նիստ։

Նշենք, որ սեպտեմբեր 21-ին իրաւաբանները մասնակցած են Հայաստանի անկախութեան օրուան առիթով՝ նախագահ Սերժ Սարգսեանի կողմէ կազմակերպուած ընդունելութեան։

«ՀԱՅԱՍՏԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄԻ ԹԵԼԵԹՈՆԸ ՆՈՅՏԵՐԸ 26-ԻՆ՝ ՇՈՒՇԻԻ ՀԱՄԱՐ

«Հայաստան» համահայկական հիմնադրամը կը շարունակէ կառուցել, վերանորոգել եւ բարելաւել Հայաստանի եւ Լեռ-

նային Ղարաբաղի կարեւորագոյն հաստատութիւնները։ Հիմնադրամի նախագահ Արա Վարդանեան յայտնած է, որ Ստեփանակերտի մէջ կը կառուցուին քանի մը միջնակարգ դպրոցներ, Մարտունիի եւ Շուշիի մէջ կը վերանորոգուին բնակելի տուններու տանիքներ, իսկ Շուշիի մէջ պիտի լուծուի խմելու եւ ռոզման ջրամատակարարման հարցը։

Աւելին. «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամին միջոցներով Հայաստանի Տաւուշի մարզին մէջ պիտի կառուցուի գիւղապետարան, եւ նոյն մարզի գիւղերէն մէկուն մէջ պիտի կառուցուի կաթն մթերման կէտ, որպէսզի գիւղացին չիտի կառուցուի կաթն մթերման կէտ, որպէսզի կառուցուի սրտաբանական հիւանդանոց։ Յայտնենք, որ Երեւանի մէջ կը նախատեսուի իրականացնել «Մարիամ Աստուածածին» հիւանդանոցի վերանորոգումը եւս։

«Հայաստան» համահայկական հիմնադրամի ամենամեայ պատկերասփիւռային մարաթոնը այս տարի պիտի իրականանայ նոյեմբեր 26-ին, Լոս Անճելըսի մէջ։ Ըստ Արա Վարդանեանի, հանգանակուած գումարները եօթանասուն տոկոսով պիտի տրամադրուին Շուշիի զարգացման ծրագիրներու իրականացման։ Ան նշած է, որ իրենք արդէն իսկ կը համագործակցին Լեռնային Ղարաբաղի կառավարութեան հետ։

Յայտնենք, որ նախքան պատկերասփիւռային մարաթոնը, Եւրոպայի մէջ պիտի կայանայ հեռախօսային մարաթոն, որուն նախաձեռնողն ու համակարգողը հիմնադրամի Ֆրանսայի տեղական մարմինն է։

Արա Վարդանեան յոյս յայտնած է, որ տնտեսական ճգնաժամը իր ժխտական ազդեցութիւնը չունենայ հեռուստամարաթոնի արդիւնքներուն վրայ եւ այս տարուան գումարները գերազանցեն նախորդ տարուան ցուցանիշները։ Արա Վարդանեան նշած է նաեւ, որ այս տարի նոր ձեւի դրամահաւաքներ պիտի իրականացուին Հայաստանի եւ Ռուսիոյ մէջ։

ԳԻՄՐԻԻ ՄԵՋ ՏԵՂԻ ԿՐԻՆԵԱՅ ԱՄԵՆԱՄԵԱՅ ԱԿՐՕ-ՇԻՐԱԿ ԷԼՍՓՕ ՅՈՒՑԱՀԱՆՂԵՍ-ՎԱՃԱՌԸ

Գիմրիի Շիրակի մրցունակութեան կեդրոն իրմնադրամի նախաձեռնութեամբ, արդէն 6-րդ տարին է, որ կը կազմակերպուի Ակրօ-Շիրակ Էլսփօ ամենամեայ ցուցահանդէս-վաճառքը, որուն մասնակցած են՝ ձեռնարկութիւններ եւ անհատ արտադրողներ, ծառայութիւն մատուցողներ։

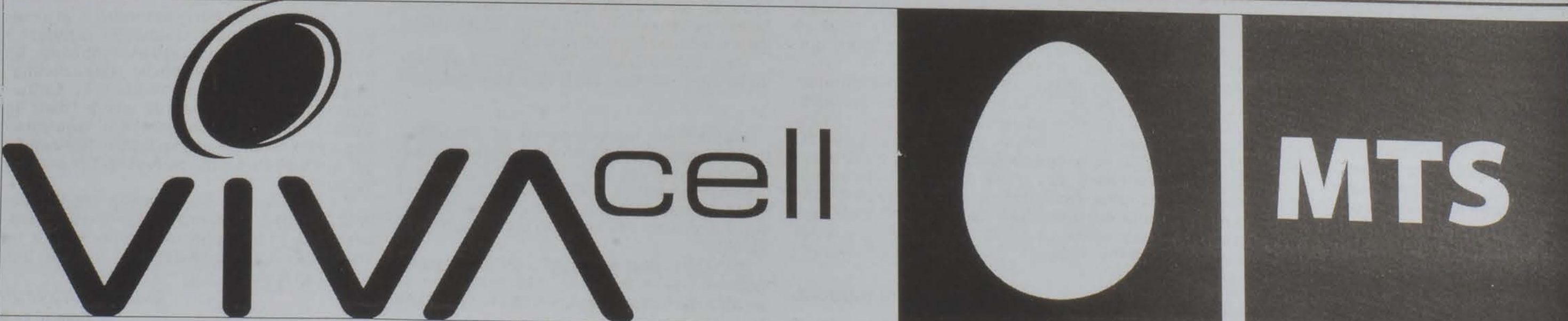

Այս տարի առաջին անգամ ըլլալով ցուցահանդէսին մասնակցած են Ջրափի, Մեղրաշատ, Ախուրեան եւ Պեմգաշէն համայնքներու մէջ ստեղծուած գիւղատնտեսական միութիւնները։

Շիրակի մրցունակութեան կեդրոնի գործադիր տնօրէն Գայիանէ Աւագեան Գիմրիի մէջ կազմակերպուած ամենամեայ ցուցահանդէսները արդիւնաւետ կը նկատէ եւ կը յայտնէ, որ՝ «մենք ունինք մնայուն մասնակիցներ եւ կազմակերպութիւններ, որոնք պարբերաբար կը միանան այս ցուցահանդէսին։ Այս տարուան մասնակից կազմակերպութիւններուն թիւը 35 է, մինչ անցեալ տարի 20-25 էր։ Գ. Աւագեան տեղեկացուցած է, որ այսպիսի ցուցահանդէս-վաճառքները կը միտին ներքին շուկայի զարգացման։ Այս ցուցահանդէս-վաճառքը կը կազմակերպուի Շիրակի մարզի գործարարներու համար, սակայն այս տարի Վանաձորէն եւ Երեւանէն մասնակիցներ եւս կան։

Յայտնենք, որ ցուցահանդէսի մնայուն մասնակից կազմակերպութիւններու ղեկավարները այսպիսի միջոցառումները կ'օգտագործեն հանրութեան սեփական ապրանքատեսականին լիարժէք ծելով ներկայացնելու, բան մը, որ կարելիութիւն կ'ընձեռէ յաճախորդներուն, այն, ինչի որ կարիքը ունին եւ շուկան չէն գտներ, այս ցուցահանդէս-վաճառքին գտնեն զանոնք նոյնիսկ շուկայէն աւելի նուազ գիններով։

Պատրաստեց ՄԱՐԻՆԱ ՀԱՄԱՄԵԱՆ

Պոլսոյ մէջ գործող հայկական բարձրագոյն վարժարաններէն եղաւ Դպրոցասէր տիկնանց վարժարանը՝ իբրեւ իգական սեռի գիշերօթիկ հաստատութիւն։ Անիկա հետագային փոխադրուեցաւ Թեսաղոնիկէ, ապա՝ Մարսել եւ այնուհետեւ՝ Փարիզի Ռենսի արուարձանը, ուր կը շարունակէ գործել իբրեւ միջնակարգ երկսեռ վարժարան։ Համիտեան շրջանին աստիճանաբար հալածանքներ սկսան նաեւ դպրոցներուն ղեմ, որոնցմէ ոմանք փակուեցան, սակայն միաժամանակ նորանոր դպրոցներ բացուեցան։ Կրթական կեանքը աշխուժացաւ նաեւ գաւառներուն մէջ, եւ ժողովուրդին գրաճանաչութեան եւ զարգացման մակարդակը անհամեմատօրէն բարձրացաւ։

ԴՊՐՈՑԱՍԵՐ ՏԻԿՆԱՆՑ ՎԱՐԺԱՐԱՆԸ

Դպրոցասէր տիկնանց վարժարանը հիմնուեցաւ 1879-ին, Սրբուհի Տիւսաքի հովանաւորութեան տակ գործող Դպրոցասէր տիկնանց ընկերութեան նախաձեռնութեամբ եւ բարերարներու ու ժողովրդային լայն շրջանակներու օժանդակութեամբ, իբրեւ աղջկանց կրթական հաստատութիւն։ Վարժարանին հիմնական առաքելութիւնն էր Պոլսոյ, ինչպէս նաեւ Օսմանեան կայսրութեան հայաշատ քաղաքներուն եւ յա՛տկապէս Արեւմտեան Հայաստանի մէջ գործող վարժարաններուն համար ուսուցչուհիներ, ինչպէս նաեւ ընտանիքի տիպար, բարեկիրթ ու առաքինի մայրեր պատրաստել։ Վարժարանը պաշտօնապէս իր դուռները բացաւ 5 նոյեմբեր 1879-ին։

Դպրոցասէր տիկնանց ընկերութեան հովանաւորութեան տակ, վարժարանը Կոստանդնուպոլսոյ պատրիարքին անմիջական հովանաւորութիւնն ալ կը վայելէր, որովհետեւ պատրիարքը Դպրոցասէր տիկնանց ընկերութեան պատուոյ նախագահն էր։ Ներսէս արքեպիսկոպոս Վարժապետեան պատրիարքէն (1874-1884) ետք ընկերութեան եւ վարժարանին պատուոյ նախագահութիւնը վարեցին Յարութիւն արքեպիսկոպոս Վեհապետեան (1885-1888), Խորէն արքեպիսկոպոս Աշըգեան (1888-1894) եւ Սատթոնս արքեպիսկոպոս Իզմիրլեան (1894-1896) պատրիարքները։

Դպրոցասէր տիկնանց վարժարանը կրթական բարձրագոյն հաստատութիւն էր դաստիարակութեան արդիական կերպերով եւ եւրոպական, գլխաւորաբար՝ ֆրանսական չափանիշներուն համապատասխան կրթական ծրագիրներով։ Հոն կրթութիւն կը ստանային եւ ասպնջականութիւն կը գտնէին Պոլիսէն, Չմիւռնիայէն, Թուրքիոյ տարբեր քաղաքներէն եւ հայկական գաւառներէն հասնող շնորհալի աղջիկներ։

Աշակերտուիչներուն եւ Դպրոցասէր տիկնանց ընկերութեան անդամուհիներուն նախաձեռնութեամբ, 1882-ին Պոլսոյ մէջ կազմակերպուեցաւ հայկական առաջին դեղար-

ԴՊՐՈՑԱՍԵՐ ՏԻԿՆԱՆՑ ՎԱՐԺԱՐԱՆԸ ԵՒ ՆՈՐԱՆՈՐ ԴՊՐՈՑՆԵՐ ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ԳԱՒԱՌՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ

Ստեղծուած կացութեան առջեւ դպրոցը հարկադրաբար դադրեցուց իր գործունեութիւնը։ Կոտորածի եւ տարագրութեան այդ օրերուն Պոլիս ապաստան գտած էին հազարաւոր գաւառացիներ, շատեր՝ տուն-տեղ, հարազատներ եւ ամէն ինչ կորսնցուցած թշուառներ եւ որբեր, որոնք օրէնքի պաշտպանութենէն զուրկ մահապարտներ էին։ Դպրոցասէրի պատասխանատուները իրենց բոլոր կարելիութիւնները ի գործ դնելով՝ դպրոցը որբանոցի վերածեցին, ուր ասպնջականութիւն, սնունդ ու ապահովութիւն գտան բազմաթիւ թշուառներ։

Առաջին համաշխարհային պատերազմի աւարտէն ետք, Դպրոցասէր տիկնանց ընկերութիւնը վերակազմուեցաւ 1920-ին, իսկ վարժարանը վերսկսաւ իր գործունեութեան։ Այնուհետեւ Անատոլիոյ մէջ Մուսթաֆա Զեմալ փաշայի վարած միլիական շարժման յաղթանակէն, յոյներու պարտութենէն եւ Միւիւռնիոյ աղէտէն ետք, տիրող քաղաքական պայմանները նկատի ունենալով, եւ նախքան քեմալական ուժերուն Պոլիս մուտքը եւ հոնկէ դաշնակից զրաւեալ ուժերուն հեռացումը, Դպրոցասէր տիկնանց ընկերութիւնը եւ վարժարանը 1922-ին տեղափոխուեցան Յունաստան եւ Թեսաղոնիկէի մէջ կեդրոնանալով՝ հոն վարժարանը վերաբացաւ իր դուռները։ Այնուհետեւ վարժարանը իր աշակերտուիչներով եւ ընկերութեան անդամուիչներով փոխադրուեցաւ Ֆրանսա եւ վարժարանը իր դուռները բացաւ Մարսելի մէջ։

Դպրոցասէր տիկնանց վարժարանը 1928-ին փոխադրուեցաւ Փարիզ եւ մայրաքաղաքին Ռենսի արուարձանին արդիական յարմարութիւններով օժտուած չորս յարկանի շէնքի մը մէջ բացաւ իր դուռները։ Նոյն ժամանակ գրագիտուիչ Անայիսի (Եւփիմէ Աւետիսեան) նախագահութեամբ կազմուեցաւ նոր վարչութիւն։ Դպրոցասէր տիկնանց ընկերութեան եւ վարժարանին խնամակալութիւնը 1937-ին ստանձնեց Հայկական բարեգործական ընդհանուր միութիւնը։

Ֆրանսական կառավարութիւնը Դպրոցասէր տիկնանց վարժարանը 1948-ին ընդունեց իբրեւ միջնակարգ դպրոց։ Սփիւռքի մէջ գործող իգական միակ գիշերօթիկ հաստատութիւնը այսպէսով սկսաւ առաջնորդուիլ ֆրանսական դպրոցներու պետական ծրագիրով՝ միաժամանակ հայերէնով դասաւանդելով հայոց լեզու, պատմութիւն, գրականութիւն եւ Հայաստանի աշխարհագրութիւն։ Անիկա իր գործունեութիւնը իր շարունակէ մինչեւ այսօր, Ռենսիի մէջ, իբրեւ ՀԲԸՄ-ի միջնակարգ երկսեռ վարժարան։

Դպրոցասէր տիկնանց վարժարանը Ռենսիի մէջ

1880-ական տարիներէն սկսեալ, հայկական դպրոցները, ինչպէս նաեւ՝ կրթական եւ մշակութային ընկերութիւնները, Պոլսոյ թէ գաւառներուն մէջ, կառավարական կամայական արգելքներու եւ խոչընդոտներու դէմ յանդիման, դժուարութեամբ սկսան շարունակել իրենց գործը։

Կրթական հաստատութիւններուն դէմ սեղմումներն ու հալածանքները սկսան աստիճանաբար, գրեթէ անզգայաբար եւ հետզհետէ լայն համեմատութիւններ ստացան։ Կրթական կարգ մը հաստատութիւններ չկրցան դիմանալ կառավարական արգելքներուն եւ իրար ետեւէ փակեցին իրենց դուռները, նաեւ կրթական շարք մը ընկերութիւններ իրենց գիրենք լուծարքի ենթարկեցին։

Սակայն, հակառակ բոլոր արգելքներուն, յատկապէս՝ նոր դպրոցներու արտօնագիրի ստացման իմաստով, փակուող քանի մը վարժարաններուն դիմաց նոր դպրոցներ բացին իրենց դուռները։

Յարութիւն արքեպիսկոպոս Վեհապետեան պատրիարք, իր գահակալութենէն՝ 1885-էն ետք, հակառակ բոլոր դժուարութիւններուն եւ դիւանակալական արգելքներուն, զարկ տուաւ կրթական գործին։ Իր օրով բացւած կրթական հաստատութիւններէն էին Ղալթիոյ Կեդրոնական վարժարանը, Բերայի աղջկանց արհեստանոցը, ինչպէս նաեւ՝ շառք մը մանկավարժներու Դատրիարքը զարկ տուաւ նաեւ դասագիրքերոյ պատրաստութեան եւ հրատարակութեան գործին։ Տպագրուեցան նաեւ հայոց պատմութեան դասագիրքեր։

Վիճակագրական հետեւեալ պատկերը, պատրաստուած՝ Արշակ Ալպոյաճեանի կողմէ եւ հրատարակուած «Հայաստանի կոչնակ»ի 1926 յունուարի թիւին մէջ, «Կրթական շարժումը հայոց մէջ» խորագիրով, գաղափար մը կու տայ 1850-ական տարիներէն մինչեւ 1890 Պոլսոյ հայկական վարժարաններուն եւ աշակերտութեան թիւին մասին։

«1859-ին 42 դպրոց՝ 5531 աշակերտներով (4376 մանչ եւ 1155 աղջիկ) եւ 197 ուսուցչով, տարեկան ծախքն ըլլալով 8440 ոսկի։

1864-ին 46 դպրոց՝ 5479 աշակերտով (4007 մանչ եւ 1472 աղջիկ), 181 ուսուցիչով եւ 7680 ոսկի տարեկան ծախքով։

1871-ին 48 դպրոց՝ 5822 աշակերտով (3936 մանչ եւ 1886 աղջիկ), 224 ուսուցիչով եւ 12310 ոսկի տարեկան ծախքով։

1876-ին 53 դպրոց՝ 5620 աշակերտով (3700 մանչ եւ 1916 աղջիկ), 11680 ոսկի տարեկան ծախքով։

1883-ին 41 դպրոց՝ 5503 աշակերտով (3404 մանչ եւ 2109 աղջիկ), 9733 ոսկի տարեկան ծախքով։

1887-ին 49 դպրոց՝ 5787 աշակերտով (3816 մանչ եւ 1971 աղջիկ), 10260 ոսկի տարեկան ծախքով։

1890-ին 39 դպրոց՝ 5277 աշակերտով (3321 մանչ եւ 1956 աղջիկ), 10320 ոսկի տարեկան ծախքով»։

ԿՐԹԱԿԱՆ ԿԻՏԱԿԸ ԳԱՄԱՆՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ

Կրթական շարժումը Պոլիսէն տարածուե-

ցաւ նաեւ դէպի գաւառներ, եւ աստիճանաբար նորանոր դպրոցներ բացուեցան Օսմանեան կայսրութեան հայաշատ բոլոր քաղաքներուն եւ շատ մը գիւղերու մէջ։ Մինչեւ այդ ժամանակները հայութեան բացարձակ մեծամասնութիւնը անգրագէտ էր, մանաւանդ՝ իգական սեռը, բայց 1870-1880-ական տարիներէն սկսեալ գրաճանաչութիւնը արագօրէն տարածուեցաւ։ Գաւառներուն մէջ կրթութեան տարածման զարկ տուին ազգային իշխանութիւնները, մշակութային ընկերութիւնները, ինչպէս նաեւ ամերիկացի եւ մասամբ նաեւ գերմանացի բողոքական եւ կաթոլիկ միսիոնարները։

Գաւառի մէջ ժամանակի հասկացողութեամբ առաջին դպրոցը եղաւ Վարազայ վանքին ժառանգաւորաց վարժարանը, որ հիմնուեցաւ 1857-ին, վանահայր Մկրտիչ վարդապետ Խրիմեանի ջանքերով։ Վանի մէջ առաջին անգամ հոն աշակերտներուն տրամադրուեցան սեղաններ, գրատախտակ, քարտեսներ եւ բնագիտական նկարներ, եւ կիրարկուեցան մանկավարժութեան ժամանակակից կերպերը։ Ժառանգաւորացը ուներ նաեւ գրողարան, թանգարան եւ տպարան։ Հոն կը տպագրուէր «Արծուի Վասպուրական»ը։

Վիլիկիոյ աւետարանական եկեղեցիներու միութեան առաջարկով եւ ամերիկեան Պորտ միսիոնարութեան ջանքերով 1876-ին բացուեցաւ Այնթապի Կեդրոնական Թուրքիոյ բուլեճը։ Կրթական բարձրագոյն այս հաստատութիւնը մեծ դեր ունեցաւ յատկապէս Կիլիկիոյ մէջ կրթութեան տարածման մէջ։

Խաբերդ եւ անոր կողքին գտնուող Նահանգային կեդրոն Մեզիդէ, իրենց արդիական ձեռնարկութիւններով, Եւրոպայէն եւ Ամերիկայէն ներմուծուած մեքենաներով Արեւմտեան Հայաստանի զարգացած քաղաքներն էին եւ բողոքական ու կաթոլիկ միսիոնարներու գործունեութեան կեդրոնները։ Բողոքական միսիոնարներ սկիզբէն իրենց գործունեութեան կեդրոն ընտրած էին Խաբերդը, եւ անոնց շնորհիւ մեծ թիւով խաբերդցիներ

քաղաքէն եւ անոր ոսկեղէն դաշտի գիւղերէն գաղթած էին Ամերիկա։ Այս բոլորը նպաստեցին գաւառի մշակութային աննախընթաց վերելքին։

Խաբերդի Աստուածաբանական ճեմարանը հիմնուեցաւ 1859-ին, բողոքական միսիոնարներուն կողմէ, եւ կարճ ժամանակէն համազգային հռչակի արժանացաւ։ Հոն կը դասաւանդէին հայերէն, գրաբարի եւ աշխարհաբարի քերականութիւն, հայոց պատմութիւն, աստուածաբանութիւն, փիլիսոփայութիւն, տիեզերագիտութիւն, մարդկագիտութիւն, առողջապահութիւն եւ ընդհանուր զարգացման գիտելիքներ։

Խաբերդի Վերի կամ Ս. Յակոբի թաղին Եփրատ բուլեճը (մինչեւ 1888-ը՝ Արմենիա բուլեճ) հիմնուեցաւ 1878-ին, ամերիկացի միսիոնար Հուլիւրի նախաձեռնութեամբ։ Ղասաւանդումը կը կատարուէր ամերիկեան բուլեճներու ծրագիրով։ Ուներ տղոց եւ աղջկանց գիշերօթիկ առանձին յարկաբաժիններ, հիւանդանոց, դեղարան, արհեստանոցներ, մօտաւորապէս ութսուն հազար հատոր հաշուող հարուստ գրադարան, բուսաբանական, երկրաբանական եւ կենդանաբանական թանգարաններ, բնագիտական տարրալուծարան եւ տպարան, ուրկէ լոյս կը տեսնէր «Եփրատ» հանդէսը։

Խաբերդի Ազգային կեդրոնական վարժարանը հիմնուեցաւ 1887-ին, անոր տնօրէնը եղաւ Թլկատիսցին, եւ անոր անունով ալ դպրոցը ճանցրուեցաւ իբրեւ Թլկատիսցիի վարժարան։ Ուներ որակաւոր ուսուցչական կազմ եւ անոր շրջանաւարտներէն շատեր մշակույթի անուանի գործիչներ եղան։

Մեզիդի Ազգային կեդրոնական վարժարանը հիմնուեցաւ 1892-ին, շրջանի կրթական միութիւններուն ջանքերով։ Սկիզբը անկաւարական էր, յետոյ եղաւ երկսեռ եւ մշակութային ճառագայթումի կարելուր կեդրոն դարձաւ։ 1913-ին, հայ գիրերու գիտի 1500-ամեակին առիթով կոչուեցաւ Հայկական ճեմարան։ Կրթական մշակներէն եւ տնօրէններէն յիշենք Ռուբէն Չարդարեանը եւ Երուխանը (Երուանդ Սրմաքէշխանլեան)։

Կարնոյ Սանասարեան վարժարանը բացուեցաւ 1881-ին, Մկրտիչ աղա Սանասարեանի սիւթական միջոցներով եւ Կարապետ Եգեանի ջանքերով։ Ուներ գիշերօթիկ բաժին եւ աշակերտներ՝ Կարիսէն, դաշտի գիւղերէն։ Բաղկացած էր 9 դասարանէ, ուներ ուսումնական, մանկավարժական եւ արհեստագիտական բաժիններ։ Ուներ տարրալուծարան, գրողարան, հիւանդանոց, դեղարան, փուռ, ներկատուն եւ թանգարան։ Հետագային, 1906-ին հիմնուեցաւ նաեւ ուսուցչական։ 1912-ին անիկա փոխադրուեցաւ Սեբաստիա։

ԱՍՊԵՏ ՄԱՆԾԻԿԵԱՆ

ուեստական ցուցահանդէսը, որուն հրաւիրուեցաւ եւ իր մասնակցութիւնը բերաւ աշխարհահռչակ ծովանկարիչ Յովհաննէս Ալվազլսքի։

Համիտեան ջարդերու ու հալածանքներու պայմաններուն տակ, տասնեօթը տարուան գործունեութեան բեղուն շրջանէ մը ետք, վարժարանը հարկադրաբար իր դուռները փակեց 1896-ին, իսկ Դպրոցասէր տիկնանց ընկերութիւնն ալ դադրեցուց իր գործունեութիւնը։ Նոյն օրերուն Մատթէոս արքեպիսկոպոս Իզմիրլեան պատրիարք հրաժարեցուեցաւ եւ գայն փոխարինեց Մաղաքիա արքեպիսկոպոս Օրմանեան։

Օսմանեան սահմանադրութեան հռչակումէն ետք, 1908-ին, վարժարանը տասներկու տարուան դադարէ մը ետք վերաբացաւ իր դուռները։ Վերակազմուեցաւ եւ իր գործունեութեան վերսկսաւ նաեւ Դպրոցասէր տիկնանց ընկերութիւնը։ Օրմանեան պատրիարքը հրաժարեցաւ եւ Իզմիրլեան երկրորդ անգամ բարձրանալով պատրիարքական աթոռ՝ վերստանձնեց ընկերութեան եւ վարժարանին պատուոյ նախագահութիւնը։ Ան հրաժարեցաւ 1909-ին եւ գայն փոխարինեց Եղիշէ արքեպիսկոպոս Դուրեան, որ պատրիարքութիւնը վարեց մէկ տարի՝ մինչեւ 1910։ 1911-ին պատրիարք ընտրուեցաւ Յովհաննէս արքեպիսկոպոս Արշարունի, իսկ 1913-ին գայն փոխարինեց Չաւէն արքեպիսկոպոս Տէր Երիայեան, որոնք նոյնպէս վարեցին ընկերութեան եւ վարժարանին պատուոյ նախագահութիւնը։

1915-ի Մեծ եղեռնի օրերուն իթթիհատական կառավարութիւնը արգելեց Դպրոցասէր տիկնանց ընկերութեան գործունեութիւնը։

ՀԱՅ ԴԱՍԱԿԱՆ...

Շարունակում 4րդ էջին

այն է, որ աշխարհը տակաւին մտիկ չէ ըրած մեր վարդապետին երաժշտական կտորները, որոնք վշտացած սրտի խորերէն կու գան: Անոր ամեն մէկ կտորը մարդուն սրտին լարերը կը ցնցէ: Ամէն մէկ երաժշտութիւնը հայուն հոգիին ապրումները, նկարագիրը կը մարմնաւորէ: Անհո, որ աշխարհը առիթը կը կորսնցնէ՝ հայ հանճարի մը սրտի պնակը դիտելու: Իսկ եթէ առիթը ունենայ, վստահաբար սքանչացած ափի ի բերան պիտի մնայ:

Ոչ միայն Կոմիտասին երաժշտութիւնները, այլեւ բոլոր միւս հայ երաժիշտներուն. Արամ Խաչատրեանին, Բարսեղ Կանաչեանին, Մակար Եկմալեանին եւ այլն:

Սակայն, հիմնական հարցը մեր երիտասարդութիւնն է: Այսօր, ինչպէս ծանօթ է բոլորիս, հայ երիտասարդութեան մեծամասնութիւնը, օտար ոչ դասական երաժշտութիւններու հետ մտերմութիւն ստեղծելով՝ կ'անտեսէ հայ դասական երաժշտութիւնը: Այսօր ունինք երիտասարդներ, որոնք Կոմիտաս վարդապետին անունն անգամ չեն լսած, ինչ որ ցաւալի վիճակ կը ստեղծէ մեր ազգին մէջ: Եթէ մենք չգիտնանք մեր հանճարեղ երաժիշտները, հապա ինչպէ՞ս պիտի ճանչնան ուրիշներ: Եւ խայտառակութեան ցեխը մեր երեսին պիտի չալարուի, երբ մեզի հարցնեն Կոմիտաս վարդապետին մասին, եւ մենք ապշած՝ իրենց երեսը դիտենք: Ինչպէս պատմական հերոսներն ու մարտիկները կը ճանչնանք, նոյնպէս ալ՝ մշակութային հերոսները: Ամօ՞թ այն հայուն, որ չի ճանչնար իր ազգին մշակութային հերոսները, որովհետեւ մշակոյթը ազգին ինքնութիւնն է:

Հետեւեալը պետք է յաճախակի կերպով հայ դասական երաժշտական յայտագիրներ կազմակերպուին մեր գաղութներուն մէջ, եւ հայ դպրոցներ ու միութիւններ քաջալերեն երիտասարդութիւնը:

Անոնք, որոնք սերտ կապեր ունին հայ երաժշտութեան հետ, պետք է իրենց հետ ամեն տեղ տանին հայ երաժշտութիւնը եւ տարածեն: Թող ճանչնայ օտարը, թէ ինչպէ՞ս ինք հանճարներ ունի, նոյնպէս ալ հայը ունի: Հայուն երաժշտութիւնը հայ հոգիի ու կեանքի մարմնաւորումն է:

Դարեկանը,
Հայոց Մեծի Տանն Կիլիկիոյ
կաթողիկոսութիւն

«ԱԶԳԱԿ»Ի ՄԷՋ
ԾԱՆՈՒՅՈՒՄԻ ՀԱՄԱՐ

Բոլոր անոնք, որոնք կը փափաքին «Ազգակ»ի մէջ որեւէ ծանուցում հրատարակել, պէտք է քննարկել խմբագրատուն՝ ծանուցումներու բաժանմունք հասցնեն հրատարակման թուականէն առնուազն օր մը առաջ, ՄԻՆՉԵԻ ԵՐԵՎԱՆԻ ՄԻՆՉԵԻ 5:00:

ՄԱՀԱԶԳԱՆԵՐԸ բացառութիւն են: Մահազգ կ'ընդունուի սինչն ու զիշեր, այնքան ատեն որ գայն հրապարակելու հնարաւորութիւն կայ:

ԺԱՄԱՆՅ

ԽԱՉԲԱՌ ԹԻՒ 7288

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1											
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											
11											

ՇՈՐՀՈՆԱԿԱՆ

1. Գարնանային թռչուն - Դրկից գիրք:
2. Վրաստանի գետերէն - Քաղցր:
3. Խալոց - Խոհան - Չայնակից տառեր:
4. Աղբիւր (հակ.) - Խելք:
5. Արաբական ուսումն - Յուգական դերանուն:
6. Տարի - Խորհրդածութիւն:
7. Յոգնակերտ մասնիկ - Իրերալացորդ գիրք:
8. Վազգէն Շուշանեանի երկերէն՝
- «... գիշերներ» - Պաշարի չորցում խոտ:
9. Փոքր թռչուն - Երկվար:
10. Իգական օտար անուն - Պոպոկ:
11. Կապրցախ - Համադասական շաղկապ:

ՈՐԱՆԱՅԵԱՅ

1. Բացումը - Սալարկի հարթիչ:
2. Պոլոնիկ, երկվարներ:
3. Անուշ ջուրի ձուկ - Հայաստանի քաղաքներէն:
4. Լծկան կենդանի - Ժամանակի միւտը - Խալարկան գետ:
5. Իրերալացիւն կորուր փափաք ունեցող:
6. Մարտունիի գիւղերէն - Յարաբերական դերանուն - Նոյ օտարացած:
7. Դրսեցի, եկուր - Տարիք:
8. Գոյութիւն ունին - Արդի - Կրկնում բաղաձայններ:
9. Համար - Լծկանակերտ մասնիկ (հակ.):
10. Թելի կծիկ - Ուռուցիկ, գութնաձեւ:
11. Եղեւիտ արդի անունը - Արմտիքի չափ:

Պատրաստեց՝ Տ. Մ. ԱՐԱՋԱՐԵԱՆ

Ի՞նչ կ'ըսեն ԱՍՏԴԵՐԸ

ԽՈՅ (21 Մարտին 20 Ապրիլ)

Յոգնած էք վերջին օրերուն ձեր կատարած աշխատանքներէն, հետեւեալը դուք ձեզի արտօնեցէք քիչ մը հանգստանալ խաղաղ վայրի մը մէջ:

ՅՈՒՆ (21 Ապրիլին 21 Մայիս)

Շրջապատում էք անկեղծ բարեկամներով, անոնք օգտակար պիտի ըլլան կարգ մը հարցերու դիւրաւ լուծումին: Վստահեցէք անկեղծ բարեկամներու:

ԵՐԿՈՒՈՐԵԱԿ (22 Մայիսին 21 Յունիս)

Ձեր աշխատանքները բաւական չափով դասաւորած ըլլալով պիտի թթեցնէք ձեր գործունեութիւնը, ետեւ ձգելով հեծուտ վազքը:

ԽԵՅԳԵՏԻՆ (22 Յունիսին 23 Յուլիս)

Դրամ պիտի ծախսէք օգտակար գնումներու համար: Ձեր խնայած գումարէն պիտի կարենաք նոյնիսկ ներդրում մը կատարել ձեր դրամատան մէջ:

ԱՌԻԻԾ (24 Յուլիսին 23 Օգոստոս)

Ինքնավստահ էք ձեր ընտրութիւններուն մէջ, անոնք վերաբերին առեւտրական գործունեութեան թէ ընկերային կալուածին: Ինչ որ ընէք, ճիշդը պիտի ընէք եւ գոհ պիտի մնաք:

ԿՈՅՍ (24 Օգոստոսին 23 Սեպտեմբեր)

Ձեր յարաբերութիւնները լաւ պիտի ըլլան ձեր բարեկամներուն եւ պաշտօնակիցներուն միջեւ: Շարունակեցէք նոյն սիրալիր եւ բարեացակամ տրամադրութեամբ գործելու ձեր եղանակը:

ԿՇԻՌՔ (24 Սեպտեմբերին 23 Հոկտեմբեր)

Առաւօտեան ժամերէն սկսեալ ձեր եռանդը պիտի ըլլայ հիանալի: Պիտի կարենաք դասաւորել նոյնիսկ դժուարին նկատուած աշխատանքները, շատ դիւրութեամբ: Օրը շահաւետ է եւ հաճելի ամէն տեսակետով:

ԿԱՐԻԾ (24 Հոկտեմբերին 23 Նոյեմբեր)

Ձեր ընտանեկան եւ ընկերային յարաբերութիւնը պիտի ըլլայ սիրալիր, ինչ բարիք որ ընէք, պիտի ստանաք փոխարէնը: Օրը ունի դրական երեւոյթներ:

ԱՆԵՆԱՌՈՐ (24 Նոյեմբերին 21 Դեկտեմբեր)

Դրամական ժառանգութիւն մը պիտի ստանաք եւ պիտի կարենաք գայն արդիւնաւորել, տոկոսային հաշիւով բազմապատկել: Ուրախ էք, որ կրցաք անկարելին կարելի ընել:

ԱՅԾԵՆԶԻՒՐ (22 Դեկտեմբերին 20 Յունուար)

Ձեզի համար ընտանիքը ապահով է վստահելի վայրը եւ, հետեւեալը ձեր վերաբերումն ալ պիտի ըլլայ յարգալիր: Ուրախ մթնոլորտ կայ ձեր շուրջը:

ԾՈՎԱՆՈՅԸ (21 Յունուարին 19 Փետրուար)

Աշխատանքի մէջ ձեր գործունեութիւնը պիտի ըլլայ արդիւնաւետ: Միա թէ ի նչն է կարելորդ եւ բարին կեանքի մէջ: Այս իրողութիւնը պիտի հաստատէք:

ՋՈՒԿ (20 Փետրուարին 20 Մարտ)

Խնամք տարէք դուք ձեզի, ձեր առողջութեան, որպէսզի կարենաք օգտակար ըլլալ ձեր շուրջիներուն, մանաւանդ ձեր ընտանիքին: Եռանդը ւն եղէք:

ՍՈՒՏՈՔՈՒ

				5	6		
	3		2			4	
		9	4		8		
2					7		6
6			1	8		5	
1		7					
		4	5	2		8	
			9				1
3	7					9	

Շորհոգնական եւ ուղղահայեաց 9 շարքերով եւ սիւնակներով (9x9) կազմուած գծացանց բաղկացած է իւրաքանչիւրը 9 բաժանուած հաշուող 9 բաժաններ (3x3): Բացառումի սկզբունքին կիրառուով իւրաքանչիւր բաժանուածի մէջ թուանշան մը գետնել՝ այնպէս մը, որ իւրաքանչիւր իւրաքանչիւր շարք, ուղղահայեաց իւրաքանչիւր սիւնակ եւ 9 բաժանուածից իւրաքանչիւր բաժին ունենայ ինչ 9 թուանշանները՝ իւրաքանչիւր թուանշան միայն մէկ անգամ գործածուելու պայմանով: Այլ խօսքով՝ ոչ մէկ պարագայի արտօնուած է թուանշան մը կրկնել միեւնոյն շարքին, սիւնակին եւ բաժանին մէջ: Սկսելու համար՝ կարգ մը թուանշաններ իրենց ճշգրիտ բաժանուածիներուն մէջ գետնելու են:

ՆԱԽՈՐԴ ԺԱՄԱՆՅԻ ՆԱԴԵՐՈՒՆ ԼՈՒԵՈՒՄՆԵՐԸ

ԽԱՉԲԱՌ ԹԻՒ 7287											ՍՈՒՏՈՒՄ										
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	9	10	4	1	5	6	8	3	7	2	5	9	1	3	2	7	6	8	4	1	11
2	10	5	9	1	3	2	7	6	8	4	2	4	7	1	8	6	5	9	3	2	10
3	5	9	1	3	2	7	6	8	4	1	6	8	3	4	9	5	1	7	2	3	5
4	10	4	7	6	5	1	8	2	3	9	4	1	5	2	4	3	8	6	7	4	10
5	1	5	2	4	3	8	6	7	2	10	3	2	8	7	6	9	4	5	1	5	1
6	2	6	8	3	4	9	5	1	7	2	7	3	4	6	5	2	9	1	8	6	2
7	3	7	2	8	6	9	4	5	1	3	8	5	2	9	7	1	3	4	6	7	3
8	4	8	6	9	5	1	3	2	7	2	9	6	8	3	4	7	2	5	1	8	4
9	6	3	2	1	4	9	5	1	3	2	1	6	9	8	3	4	7	2	5	9	6

ԼԻԲԱՆԱՆ ԵԿՈՂ ՍՈՒՐԻԱՑԻՆԵՐԸ ՆՈՐ ՍԵՂԱՌՄԱՆԵՐՈՒ Կ'ԵՆԹԱՐԿՈՒԻՆ

700 ՍՈՒՐԻԱՑԻՆԵՐ ԵՐԿՈՒՇԱՐԹԻ ՕՐ ՍՏԻՊՈՒՅԱՆ ՍԱՀՄԱՆԵՆ ԵՏ ԴԱՆԱԼ

Դամասկոս նոր սեղմումներ դրաւ իր քաղաքացիներու տեղափոխութեան վրայ: 700 սուրիացիներ, որոնք երկուշաբթի օր ճամբայ ելած էին Լիբանան գալու համար, արգելքի հանդիպեցան: Միայն 10 սուրիացիներ կրցան սահմանը անցնիլ:

Երեկուան թիւերը յայտնի չեն: Բայց փոխադրական ընկերութիւններէ քաղուած տեղեկութիւններու համաձայն, աննշան է թիւը այն սուրիացիներուն, որոնք արտօնութիւն կրցած են ձեռք ձգել Լիբանան գալու համար:

Դամասկոս կրկնակ պայմաններ կը պարտադրէ: 1.- Սուրիացիները, որոնք Լիբանան գալու համար 5 լիբանանեան ոսկի կը վճարէին, ցարդ կրնային այդ պոնտը գնել սահմանին վրայ: Երկուշաբթի ի վեր պարտաւոր են գանձել Դամասկոսէն:

Այս որոշումը յանկարծ տրուած ըլլալով, առանց մամուլի կամ ծայնասփիւռի հաղորդումներու, սահման հասած բոլոր սուրիացիները ստիպուեցան ետ դառնալ:

2.- Դամասկոսէն գնուած ելքի պոնտը պետք է ստորագրուի սուրիական Ընդհանրութեան ապահովութեան կողմէ: Այս կը նշանակէ, թէ ելքի վիզայի դրութիւն հաստատուած է: Մինչեւ հիմա նման պարտադրանք մը չկար:

Այս լուրը իմանալ անմիջապէս յետոյ Ռեմոն Էտտէ իր մօտ կանչեց ԱՄՆ-ի Պէյրութի դեսպանը եւ անկէ բացատրութիւններ պահանջեց:

«Դալէպ ինծի հաւաստիք տուաւ, թէ ասիկա արգելիք միջոց մը չէ, այլ պարզապէս կազմակերպչական կարգադրութիւն մը՝ սահմանին վրայ խնդումի տեղի չտալու համար», յայտարարեց Ռ. Էտտէ ԱՄՆ-ի դեսպանը ընդունելէ ետք:

Հակառակ այս ճշդումին, Պէյրութի քաղաքական շրջանակները կ'ենթադրեն, թէ Դամասկոս այս միջոցին դիմած է, որովհետեւ լիբանանեան իշխանութիւնները կը մերժեն սուրիական ընդհանուր ապահովութեան կողմէ տրուած ելքի վիզա պահանջել Լիբանանէն արտասահման մեկնող սուրիացիներէն:

Ս. ՄԱՐՈՒԹԵԱՆԻ «ԴԱԻԹ ԲԵԿ»Ը ԱՅՆՃԱՐԻ ՄԷՋ

Հինգշաբթի, 17 սեպտեմբերին, երեկոյեան ժամը 8:00-ին, «Տիգրանեան» սրահին նորաշէն բեմին վրայ ներկայացուեցաւ Ս. Մարութեանի «Դալիթ Բեկ»ը, Այնճարի Ազգային վարժարանի Շրջանաւարտներու միութեան կողմէ, որուն նոր աւիշ եւ կեանք տուած են երկրորդական ուսման տէր շրջանաւարտներ:

Թէպէտ բեմը լրացած չէ, սակայն ամեն յարմարութիւն ունենալու նախասահմանուած է եւ, անշուշտ, ապագային մեծապէս օգտակար պիտի ըլլայ գիւղին մշակութային ճեղքարկներուն ու ընդհանուր զարգացման: Հասարակութիւնը լի ու լի վարձատրած էր Շրջանաւարտից միութեան վարչութեան ջանքերը՝ նիւթապէս թէ բարոյապէս քաջալեր հանդիսանալով անոր: Չենք գիտեր նիւթական արդիւնքը, բայց բարոյական արդիւնքը լիակատար յաջողութիւն մըն էր: Բառին բովանդակ իմաստով կարելի է ըսել, թէ ասեղ ձգելու տեղ մնացած էր: Միայն քաջալերութեան խօսք ունինք կազմակերպողներուն համար՝ իրենց բոլոր ենթայանձնախումբերով:

Դերակատարները իրենց կարելին ըրած էին: Իր դերին մէջ ամենէն յաջողն էր ԱՄՅԵՏ. յետոյ կու գային Դալիթ Բեկը, Ֆրանսիլը եւ պարսիկ խոնք. որոնք իրենց դերերը լաւապէս անձնաւորած էին Նուազ յաջող էր Պայիստուրը, Մելիք Դալիթը, Սուրին եւ Թամարը: Կարելի է մատնանշել թերութիւններ ալ, բայց տուեալ պայմաններու մէջ անկարելի էր անել լի ապահանջել դերակատարներէն: Հետեւեալը գեղարուեստական արդիւնքն ալ կարելի է գոհացուցիչ նկատել: Ծպտումները կատարած էր Արամ Միրազեան, շատ յաջող կերպով: Եթէ բեմին լոյսն ալ օգնէր, գմայլելի պիտի ըլլային: Զգեստաւորումը բաւական մօտեցած էր ճշգրտութեան, եթէ քանի մը երկրորդական դէմքեր տուեալ շրջանին անյարմար զգեստներ չկրէին:

Շուրջ երկու ժամ տեւող գեղարուեստական այս երեկոյթը իսկական վայելք մը եղաւ Այնճարի համար:

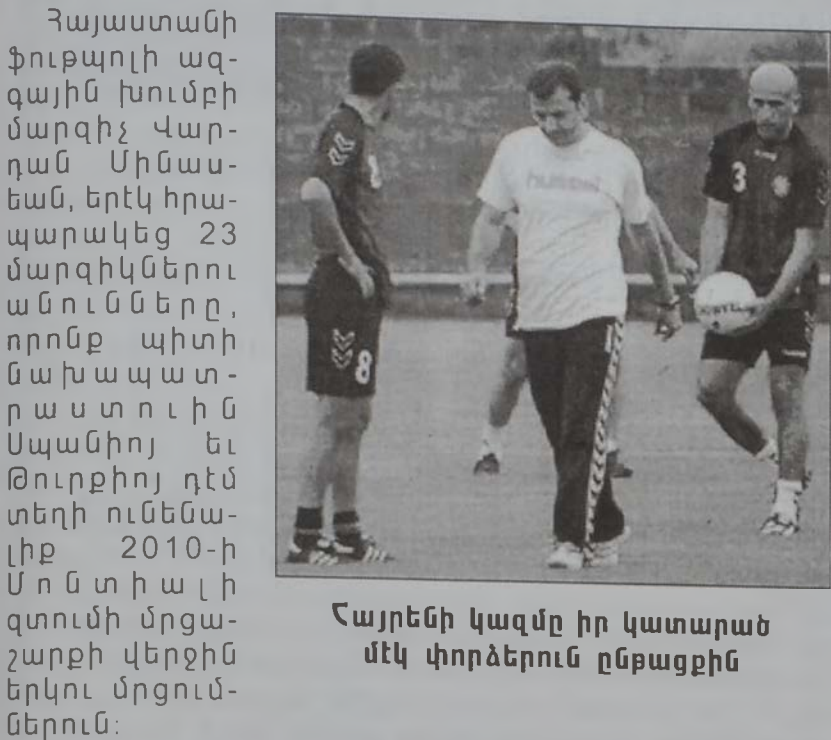
Չենք կրնար չյիշատակել օր. Տօնապետեանի մեներգները, որոնք միջնարարին հաճոյք մը եղան ներկաներուն համար:

ԹԵՂԱԿԻՑ

ՍԱԿԱՐԱՆ

Սուրիական թղթոսկի	32,75	33,25
Զուլթեան տիւար	5198	5208
Յորդանանեան տիւար	2105	2115
Պահլեյեան տիւար	3955	3975
Ա. Ս. Եմիրութեանց տիրիւմ	407	409
Զաթարեան դիւալ	410	412
Սեւտական դիւալ	399	401
Օմանեան դիւալ	3865	3885
Եգիպտական կիւն	265	275
Անգլիական սթերլին	2385	2395
Չուիցերիական ֆրանք	1440	1450
Թրքական իրիւր	1000	1010
Ճափոնական եւէ	16,40	16,60
Ամերիկեան տոլար	1501	1514
Ջանաւտական տոլար	1374	1384
Աւստրալիական տոլար	1300	1310
Եւրօ	2175	2185

ՎԱՐԴԱՆ ՄԻՆԱՍԵԱՆ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՖՈՒԹՊՈԼԻ
ԱԶԳԱՅԻՆ ԽՈՒՄԲ ՀՐԱԻՐԵՑ
23 ՄԱՐԶԻԿ

Վարդան կազմը իր կատարած մեկ փորձերուն ընթացքին

Հայաստանի ֆուտբոլի ազգային խումբի մարզիչ Վարդան Մինասեան, երեկ հրապարակեց 23 մարզիկներու անունները, որոնք պիտի նախապատուարասուի ընտելի ունենալիք 2010-ի Պոնտիակի գտումի մրցաշարքի վերջին երկու մրցումներուն:

Հայաստանի նախափորձին մրցակիցը պիտի ըլլայ Սպանիա, իսկ վերջին մրցակիցը Թուրքիա:

Նախորդ մրցումին բաղդատած հաւաքական հրաւիրուած են չորս նոր ֆուտբոլիստներ: Անոնք են Ռոման Պերեզովսքի, Էտկար Մանուչարեան, Սամուէլ Մելքոնեան եւ Մարքոս Փիցելլի: Նշենք, որ Յենրիխ Միխթարեան կախակայուած ըլլալով Սպանիոյ դէմ տեղի ունենալիք մրցումին դաշտ պիտի չներկայանայ:

Հաւաքականը 6 - 11 հոկտեմբերին ուսումնամարզական հաւաք պիտի կատարէ Երեւանի մէջ: 12 հոկտեմբերին, առաւօտեան ժամը 8:30-ին, հայրենի կազմը պիտի մեկնի Թուրքիա:

Ստորեւ կու տամք Վարդան Մինասեանի կողմէ նկատի առնուած կազմը.

Բերդապահներ.- Ռոման Պերեզովսքի (խիմքի, Ռուսիա), Գեորգ Գասպարով (Ուլիս) եւ Ստեփան Դազարեան (Բանանց):

Յետասպահներ.- Սարգիս Յովսէփեան, Վահագն Սինասեան (Փոլսկի), Ռուպէր Արզումանեան (Ռանտերս, Դանիա), Դարայ Սկոյեան (Ուլիս), Էդուարդ Կակոսեան (Բանանց) եւ Աղուան Սկրտչեան (Միքա):

Միջնապահներ.- Արարատ Առաքելեան, (Մեքսիկոյ, Ուրուգուայ), Արթուր Ետիկարեան, Կարլեն Սկրտչեան (Փոլսկի), Դաւիթ Գրիգորեան (Ուլիս), Արտաւազ Բարամեան (Թիմիշուարա, Ռումանիա), Արտակ Գրիգորեան (Արարատ) եւ Արտակ Տաշեան (Բանանց):

Յաջադապահներ.- Յենրիխ Միխթարեան (Մեքսիկոյ), Եղիա Եսարուեան (Սաքայի Թել, Ալի, Իսրայէլ), Յովհաննէս Գոհարեան (ՊԱԹԷ Պիելոուսիա), Արման Բարամեան (Թիմիշուարա, Ռումանիա), Էտկար Մանուչարեան (Դարլեն, Դոլանտա), Սամուէլ Մելքոնեան (Բանանց) եւ Սարքոս Փիցելլի (Փոլսկի):

ՖԻՏԷ. ՃԱՏՐԱԿԻ ԿՐԱՆ ՓՐԻ ՄՐՅԱՇԱՐԵ

ԼԻԼԻԹ ՄԿՐՏՉԵԱՆ ԱՐՁԱՆԱԳՐԵՅ
ԻՐ ԵՐԿՐՈՐԳ ՀԱՒԱՍԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

Նաճճիկի մէջ (Չիմաստան) տեղի ունեցող ՖիՏԷ-ի ճատրակի աղջկանց կրան փրիի միջազգային մրցաշարքին իր մասնակցութիւնը բերող հայրենի վարպետ Լիլիթ Սկրտչեան երէկ արձանագրեց իր երկրորդ հաւասարութիւնը այս անգամ Ֆրանսացի Մարի Սեպակի հետ (42-րդ շարժումին): Առաջինին ան իր հաւասարութիւնը արձանագրեց ռուս Պաիլիար

Քովաճովայի հետ (39-րդ շարժումին):

Սկրտչեան այժմ հինգ այլ վարպետներու մնացած պահոված է մէկ կէտ: Առաջին դիրքին վրայ կը գտնուի Եուհուա Ջիլ (Չիմաստան), որ ունի 1,5 կէտ:

«ՎԱՆԱՅ ԶԱՅՆ»

ՊԵՅՐՈՒԹ,
ԼԵՆԻՆԼԻՔԱՆԻՍ ԵՒ
ՊԵՅՄԱ՝ 94.7 FM
ԱԼԻԵԻ ՎՐԱՅ,
ՀԻՄՆԱՍ՝ 95 FM
ԱԼԻԵԻ ՎՐԱՅ

ԿԸ ՆՈՒԻՐԵՆ

●ԼՈՒՍԻՆ ԵԱՏՈՒՐԵԱՆԻ մահուան քառասունքին առիթով ԼՕԽ-ի «Նայիրի» մասնաճիւղին կատարուած են հետեւեալ նուիրատուութիւնները.

Տիար Վարդգէս Ծատուրեան եւ զաւակունք 200\$, տիկին Արաքսի Ծախիմեան եւ զաւակունք 100\$:

●ՅԱԿՈՐ ԵՐԵՄԵԹԸՆԻ մահուան առիթով Համազգայինի Լեւոն Ծանթ Սշակութային կեդրոնին՝

Տիկին Արաքսի Ծախիմեան եւ զաւակունքը 100,000 Լ. ռ., տիկին տիկին Սամուէլ եւ Ազնես Թաթեան 50,000 Լ. ռ.:

ՖՐԱՆՍԱԽՕՍ ԵՐԿԻՐՆԵՐՈՒ 6-ՐԴ ԽԱՂԵՐ

- ԷԼԻԱՍ ՆԱՍԻՖ ԼԻԲԱՆԱՆԻ
ԱՊԱՀՈՎԵՅ ԱՐԾԱԾ ՄԵՏԱԼ ՄԸ
- ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՊԱՍՔԵԹՊՈԼԻ
ԱՂԶԿԱՆՅ ԽՈՒՄԲԸ ՅԱՂԹԵՅ
ՊԵԼՃԻՔԱՅԻՐ 78-61

Ֆրանսախօս երկիրներու 6-րդ խաղերը հիւրընկալող Լիբանան, երեկ շահեցաւ իր առաջին մետալը, երբ ժուռոյի մրցումներուն էլիաս Նասիֆ, 81 թկ դասակարգի մէջ թեւ յաջողեցաւ հասնիլ աւարտական համագուման, սակայն պարտուելէ ետք մարդըցի Շըֆուան Աթֆէն, բաւականացաւ արծաթ մետալով: 73 թկ դասակարգին մէջ, Մարոք շահեցաւ այլ ոսկի մետալ մըն ալ շնորհիւ Մոհամետ Ասրիի: Աղջկանց մրցումներուն Ֆրանսա շահեցաւ երկու ոսկի մետալ 57 եւ 63 թկ դասակարգերուն մէջ:

Պասքէթպոլի մրցումներուն, Լիբանանի աղջկանց հաւաքականը արծաճագրեց իր երկրորդ յաղթանակը, երբ 78-61 արդիւնքով պարտութեան մատնեց իր մրցակիցը Պելճիքան, որ կրեց իր երկրորդ պարտութիւնը: Լիբանանի 63 կէտերը նշանակեցին Նիւրիին Տանտան (22), Շանթալ Սանտըրը (22) եւ Շատա Նասըր (19): Պելճիքայէն Նիմա Քարլոթ նշանակեց 24 կէտ:

Լիբանանի յաջորդ մրցակիցը պիտի ըլլայ Սենեկալ: Մրցումը տեղի պիտի ունենայ ուրբաթ, ժամը 18:00-ին: Յաղթանակ արձանագրելու պարագային, Լիբանան պիտի ապահովէ կիսաւարտականի իր տունը:

Փինկ փոնկի մրցումներուն, որոնք տեղի կ'ունենան Ադրալեան-ՅԱԼԵՍ՝ մարզաշտակութային համալիրին մէջ, Լիբանան, որ մաս կը կազմէ Բ. խմբակին, երեկ կրեց երկու այլ պարտութիւն եւս: Առաջինին պարտութեաւ Ռումանիայէն (30), իսկ երկրորդին Կիպրոսէն (3-0):

Ա. խմբակին մաս կազմող Հայաստան 2-1 արդիւնքով յաղթեց Քեպքի (Քանադա):

Փինկ փոնկի Ա. հանգըրուանի մրցումները կ'աւարտին այսօր: Իւրաքանչիւր խմբակի առաջին եւ երկրորդ դիրքերը գրաւողները կ'ապահովեն քառորդ

աւարտականի իրենց տունը, որուն վիճակածգութիւնը տեղի պիտի ունենայ նոյն օրը:

Պիչ-վոլիպոլի եւ

կռիվամարտի մրցումները կը շարունակուին տեղի ունենալ: Ձտումի համագումանը ցարդ չէ աւարտած:

Ստորեւ կու տամք այսօր տեղի ունենալիք կարգ մը կարեւորագոյն մրցումներուն յայտագիրը.

- ՊԱՍՔԵԹՊՈԼ
- Ա. ԽԱՐԱԿ Փոլսկերայ Ափունք - Կիպրոս՝ ժամը 10:00, Ֆրանսա - Քեպքի՝ ժամը 12:00 եւ Մալի - Թունուգ՝ ժամը 14:00:
- Բ. ԽԱՐԱԿ Ռումանիա - Պելճիքա՝ ժամը 18:00 եւ Քաներուն - Սենեկալ՝ ժամը 20:00

- ՖՈՒԹՊՈԼ
- Ա. ԽԱՐԱԿ Ֆրանսա - Մարոք՝ ժամը 18:00
- Բ. ԽԱՐԱԿ Քաներուն - Քանադա՝ ժամը 21:00
- Գ. ԽԱՐԱԿ Քոնկո - Փոլսկերայ Ափունք՝ ժամը 21:00

- ՓԻՆԿ ՓՈՆԿ
- Ա. ԽԱՐԱԿ Հայաստան - Քանադա՝ ժամը 9:00, Հայաստան - Յուլիքերա՝ ժամը 15:00, Հայաստան - Պոլկարիա՝ ժամը 16:30
- Բ. ԽԱՐԱԿ Լիբանան - Մարոք՝ ժամը 11:00, Լիբանան - Պենին՝ ժամը 15:00
- Գ. ԽԱՐԱԿ Պելճիքա - Եգիպտոս՝ ժամը 9:00
- Դ. ԽԱՐԱԿ Ֆրանսա - Լիւքսամպուրկ՝ ժամը 9:00

ԶԱՅԼ-Ի ՄԱՍՆԱԴՈՐ
ԴԱՍԱՐԱՆՆԵՐՈՒ ՎԵՐԱՄՈՒՏ
(Դեռ: 01/260533 - 01/260534 - 01/266822)

1.- 2009-2010 տարեշրջանի արձանագրութիւնները նախկին եւ նորեկ աշակերտներուն համար կը շարունակուին հաստատութեան գրասենեակին մէջ:

2.- Կ'ընդունինք 6 - 16 տարեկան երկսեռ աշակերտներ, որոնք սովորական վարժարաններու մէջ չեն կրնար իրենց դասերուն հետ քայլ պահել եւ սորվելու յատուկ դժուարութիւններ ունին:

3.- Դպրոցական յայտագիրը կ'ընդգրկէ սովորական դպրոցներու մէջ դասաւանդուած նիւթեր՝ հայերէնի, անգլերէնի եւ արաբերէնի ուսուցում, թուաբանութիւն եւ համակարգիչ, ինչպէս նաեւ ընդհանուր զարգացման, գիտական, գեղարուեստական եւ մարզական զանազան նիւթեր:

4.- Օթըքարի սպասարկութիւնը ապահովուած է:

5.- Վերամուտ: Դասաւանդութիւնները կը սկսին երկուշաբթի, 5 հոկտեմբեր 2009-ին, առաւօտեան ժամը 8:00-ին:

ՏՆՕՐԵՆՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ Մ. Ե. Հ. ԱՐՄԼԱՆԵԱՆ
ՃԵՄԱՐԱՆԻ ՄԱՆԵՐՈՒ ՖՈՆՏԻՆ

●Լուսին Ծատուրեանի մահուան քառասունքին առիթով՝

Վարդգէս Ծատուրեան եւ զաւակունք	400\$
Արաքսի Ծախիմեան եւ զաւակունք	200\$
Տիկին Սօսի եւ Արմէն Պալեան	100,000 Լ. ռ.
Սամուէլ եւ Ակնես Թաթոյեան	70\$
Տիկին Արփի Սապուճեան	50,000 Լ. ռ.

www.lokh-arcl.org

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԱՍՆԱԴՈՐ ՊԱՍՔԵԹՊՈԼԻ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԸ

ՃԱՇԿԵՐՈՅԹ - ՊԱՐԱՀԱՆԴԵՍ

Կ'երգէ՝
Յեղափոխական երգերու մեկնաբան
ԳԱՌՆԻԿ ՍԱՐԳԻՍԵԱՆ
Մասնակցութեամբ՝
ԱՐԱՐԱՏ ԱՀԱՐՈՆԵԱՆԻ
Շաբաթ, 21 Նոյեմբեր 2009

ՀԱՅ-ԹՐԲԱԿԱՆ ՍԱՀՄԱՆԻ ԲԱՅՄԱՆ . . .

Ճարուակուած 5րդ եղև

3.- Հայաստանում կ'աճեն օտարերկրեայ ներդրումները՝ ի հաշիւ թրքական ընկերութիւններին:

Թուրքիայի համար

1.- Հնարաւորութիւն է ստեղծում օգտագործել հայկական շուկան՝ ռուսական շուկայ աւելի աշխուժ ներթափանցելու համար, հաշուի առնելով, որ Հայաստանի եւ Ռուսաստանի միջեւ առեւտրի բարենպաստ համակարգ է գործում, իսկ Թուրքիայի եւ Ռուսաստանի միջեւ՝ ոչ:

2.- Թուրքիայի՝ տնտեսապէս յետամնաց արեւելեան շրջանները տնտեսապէս կը շահեն, ինչը դրական կ'անդրադառնայ երկրի տնտեսական ընդհանուր իրավիճակի վրայ:

3.- Թուրքիան կարող է օգտագործել հայկական երկաթուղին՝ Վրաստանի եւ Ազրայէճանի հետ հաղորդակցութեան համար, հաշուի առնելով այն հանգամանքը, որ Կարս-Ախալքալաք երկաթուղիի շինարարութեան հեռանկարն անորոշ է:

4.- Թուրքիան կը բարելաւի իր առեւտրային յարաբերութիւնները գերտնտեսութիւնների հետ, քանի որ թե՛ Ռուսաստանը, թե՛ Միացեալ Նահանգները ներկայ փուլում շահագրգռուած են հայ-թրքական սահմանի բացմամբ:

ԿՏԱՆԱՆԵՐ

Հայաստանի համար

1.- Բաց սահմանի դէպքում թրքական ապրանքներն աւելի էժան կը ներկրուեն հայկական շուկայ, ինչը դժուարութիւններ կը ստեղծի մի շարք տեղական արտադրողների համար:

2.- Հայկական գիւղատնտեսութիւնը կարող է լուրջ հարուած ստանալ, քանի որ Թուրքիան աշխարհում յայտնի է որպէս գիւղատնտեսական հումքի էժան մատակարար. իսկ տեղական շուկայում գիւղմթերքի աւելցուկ կայ: Հայկական շուկաները կը լցուեն թրքական ծագմամբ ծիրանով, լոլիկով, սխտորով եւ այլ մթերքներով:

3.- Տարածաշրջանում քաղաքական անկայունութիւն է, ուստի սահմանը բացելուց յետոյ այն մշտապէս ենթակայ է ցանկացած պահի փակման վտանգին: Իսկ դա լրջօրէն կ'անդրադառնայ դէպի թրքական շուկան կողմնորոշուած պիզնեսի գործունեութեան վրայ:

Թուրքիայի համար

1.- Թուրքիայի համար վտանգներն առաւելապէս քաղաքական բնոյթի են: Թուրքիան վտանգում է Ազրայէճանի հետ իր յարաբերութիւնները, ինչորն եր կարող են ծագել ուժանիւթի մատակարարման նախադրեւում ծաւալների մասով:

2.- Հայաստանը կարող է տնտեսապէս իւրացնել Թուրքիայի քրտաբնակ շրջանները, ինչը Անգարային մտահոգութեան տեղիք է տալիս:

«ԽԱՂԵՐ ԳԱԼՈՒՍՏԵԱՆ»
ՄԱՆԿԱՎԱՐԺԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԽՈՐՈՒՄԻ ԿԵԴՐՈՒՆ
ԱՆԹԻԼԻԱՍԻ ՄԱՅՐԱՎԱՆՔ, ՀԵՐԱԽՕՍ՝ 04 410 001
2009-2010 ՏԱՐԵՐՈՋԱՆ

Կեդրոնի գրասենեակը բաց է 25 Սեպտեմբերէն սկսեալ Երեքշաբթի եւ Հինգշաբթի օրերը, ժամը 16:00 18:

ԼՐԱՑՈՒՑԻՑ 2 ԱՐԶԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ՝
25 եւ 29 Սեպտեմբերին եւ 1 Հոկտեմբերին:

ՎԵՐԱՄՈՒՏԻ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԻՒՆ՝
Ուրբաթ 2 Հոկտեմբեր, ժամը 16:00:

ԴԱՍԵՐՈՒ ՍԿԻԶՔ՝
Ուրբաթ 2 Հոկտեմբերին:

Կ'ԱՒԱՆԴՈՒՆ
BT եւ TSH ծրագիրները
եւ ճաշերէն յատուկ դասանիւթեր:

ՎԱՐԻՉ

ԱՆԱՐԱՏ ՅՐՈՒԹԵԱՆ ՀԱՅ ԶՈՅՐԵՐՈՒՄ
Ս. ՇՈՒԶԱՆ ՄԱՆԿԱՄՍՈՐ

Դեռ. (01) 449580
Էշրեֆիէ - ժեթաուի

Ս. Շուշան մանկամուրը իր աշխատանքին կը սկսի երեքշաբթի, 1 սեպտեմբեր 2009-ին, առաւօտեան ժամը 7:30-էն մինչեւ յետմիջօրէի ժամը 5:00 եւ կ'ընդունի նորեկ մանուկներ 3 ամիսէն սկսեալ մինչեւ 4 տարեկան:

ՅԱՏՈՒԿ ԴԻՐՈՒԹԻՒՆ՝
ԱՇԽԱՏՈՂ ՄԱՅՐԵՐՈՒՆ

Մանկամուրը ունի յատուկ անձնակազմ, կարող հիւանդապահուիլ եւ անոր պատասխանատուութիւնը յանձնուած է Ս. Շուշան մանկամուրի քոյրերուն: Մանրամասնութեանց համար դիմել Ս. Շուշան մանկամուրի տնօրէնութիւն:

ՏՆՕՐԵՆՈՒԹԻՒՆ

